Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Salter в Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 8-10 вечером. Telephone: St. John 806 як також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпиталю під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

БАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь
ПЕРЕКЛ. А. П... КИЙ

РІЗДВЯНА НІЧ.
(Дальше.)

Сьміх нагороджував пустія. Маленькі віконця відчиняли ся, і сухорлява рука старухи (які лиш одні поруч зі старими дідами зістали по хатах) витягала ся з них то з кільцем ковбаси, то з куском пирога. Парібки і дівчата на випередки підставляли свої міхи і ловили добичу. В однім місці парібки обійшовши кругом окружили гурток дівчат: шум, галас, крик: один кидав снігом, другий вирвав мішок з всякою всячиною. В иншому знова місці дівчата ловили козака, підставляли йому ногу, а він разом з мішком, летів стрімголов у сніг. Здавало ся що цілу ніч без віддиху готові були перевеселити ся. А ніч, наче нарочно ставала теплійшою. А сніг від сяйву місяця здавав ся ще білійший.

Коваль пристанув зі своїми мішками. З товпи дівчат йому зачув ся тоненький сьміх Оксани. Всі жилки у нього задріжали; кинувши об землю мішками, так, що находячий ся на споді дяк аж охнув а голові икнуло ся на все горло, побрив він з одним тільки малим мішком на плечах разом з юрбою парібків, що йшли слідом за дівчатами між якими йому почув ся голос Оксани.

"Так, се вона! Стоїть як пава, та чорні її очи огнем сяють. Їй розказує щось один з парібків: видно сьмішне щось, бо вона регочеть ся". Майже зовсім несьвідомо протиснув ся коваль крізь гурт і станув біля неї.

"А, Вакула, ти тут! Здоров був!" — сказала красуня з тою самою усьмішкою, яка завсігди майже зводила з ума Вакулу. "А много наколядував? Т. та лиш таке мале мішка! А черевики, що носить цариця, чи дістав? Добудь черевики, з вийду за тебе заміж..." І засьміявшись побігла з юрбою дівчат.

Наче вкопаний стояв коваль на одному місци. "Ні, не можу сил не стає більше" промовив він наконець. "Але, Боже мій, чому ти така чортівськи хороша? Її очи, слова... ну так і пече, і пече і пече... Ні, не сила перемочи себе. Пора вже покінчити. Пропадай, душе! Піду, втоплю ся в полонці і поминай як звали!"

І рішучими кроками пішов у перед, дігнав дівчат, зрівнав ся з Оксаною та сказав їй твердим голосом: "Прощавай, Оксано! Глядь собі якого угодно жениха, а мене не побачиш уже більше на тому сьвіті".

Красуня станула здивована, хотіла щось сказати, але коваль лиш махнув рукою і побіг.

"Будою, Вакуло!" кричали парібки, бачучи біжучого.

"Прощавайте, братя!" крикнув в отвіт їм коваль. "Дасть Господь, а побачимо ся на там тім сьвіті, бо на тім вже вам в купі не гуляти! Скажіть от що Кіндратови, хай відправить панахиду по моїй грішній души. Я грішний, за мірськими ділами і не обмалював сьвічий до ікон Чудотворця і Матери Божої. Все добро, що найдете в моїй скрини, віддайте в церков. Пращайте!

Проговоривши се, коваль опять став бігти з мішком на спині.

"Він вовсе здурів", гомоніли козаки.

"Пропаща душа!" набожно прошепотіла проходивши мимо старуха: "хиба піду по хатам розказувати, як повісив ся коваль".

Тимчасом Вакула побігши часочок, станув, переводячи дух. "Та куди я, дійсно, біжу?" погадав: "наче направду вже все пропало. Попробую ще один спосіб: піду до Запорожця Пузатого Пацюка. Він, повідають, знає ся з усіми чортами і все може зробити, що лиш захоче. Піду; душі чи сяк чи так прийде ся усе таки пропадати!"

Від тих слів черт, що досіль лежав в мішку без наймечного руху, аж заскакав з утіхи; але коваль подумав, що він якось зачіпив десь мішком і через се він так заскакав: тому лопнув здоровим кулаком по мішку, дадав собі його на плечі і рушив в дорогу до Пузатого Пацюка.

Сей Пузатий Пацюк дійсно був колись Запорожцем; але чи його за щось вигнали відтам, чи він сам утік — про се ніхто не вмів нічо сказати. Да що уже, літ з десять або пятнайцять, як він поселив ся в Диканці. Спершу він жив наче дійсно на Запорожу: нічого не робив, спав три четвертини дни, їв за шістьох косарів а випивав за одним духом майже ціле ведро горілки: впрочім було у нього всему то му де і поміститись, бо Пацюк не дивлячись на малий ріст, був кремезний. Притім шаравари, які він носив, були такі широченні, що який довгий не зробив би крок, а ніг його ніколи не було видно: Здавало ся, що се ціла горальня суне вулицею. Можливо, що як раз тому дали йому прізвиско Пузатого. І не минуло і кілька неділь від його приходу в село, а вже всі знали, що він характерник. Бувало, лиш хто нечим захорів, то зараз призивали Пацюка: а Пацюкови треба було тільки пошептати декілька слів, а недугу наче рукою відняло. Або було, що проголодавший ся дворянин подавив ся рибячою кістю то Пацюк знав так штудерно ударити його кулаком в потилицю, що кість відправляла ся, куди її слідувало не вдїлавши ніякої шкоди дворянському горлови. В послїдні часи рідко його можна було де видати. Можливо, що причиною тому була його лінь, а можливо, що з кождим роком става вало для нього тяжше пролїзати крізь двері. Тоді христіяни, як мали до нього якусь потребу, мусіли відправляти ся таки до нього в хату.

Коваль не без трепету відчинив двері до його хати і побачив Пацюка, як він сидів на полу по турецьки, перед кадкою, на котрій стояла миска з вирогами. Та миска, наче на вмисне, стояла нарівні з його ротом. Не рухаючи ніодним пальцем, він легко наклонював голову до миски і хлептав сметану, в ряди - годи потягаючи зубами по вирогови.

"Ні", подумав Вакула, сей ще більше лінивий, чим Чуб: той по крайній мірі їсть ложкою, а сему не хочеть ся навіть і руки підняти!"

Пацюк певно дуже був занятий пирогами, бо, здавало ся, зовсім не замітив приходу коваля, котрий, ледви переступивши поріг, віддав йому низький поклін.

"Я прийшов до вашої милости, Пацюче", сказав врешті Вакула, знова низько кланяючи ся.

Товстий Пацюк підняв трохи голову, і знова почав тягти зубами пирога.

"Ен, не в гнів вам кажучи" почав, набираючи відваги коваль, "... я починаю про се річ не тому, щоби нанести вам яку обиду, — приходите деяким свояком чортови".

Проговорюючи ті слова Вакула сам злякав ся, гадаючи що ще таки висказав ся обидливо і вже ожидав, що Пацюк хватить бочілку разом з мискою, і пішле їх йому просто в голову: і тому відступив кілька кроків назад і закрив ся руков, щоби горячі пироги не попадали в лице.

Але Пацюк лиш глянув і знова почав тягти пироги.

(Дальше буде.)

СМІШНЕ.

Галицькі зелізниці.

Подорожний: Пане кондуктор, тут написано, що сей віз для тих, що не курять, а тимчасом повно тут диму з цигар і люльок.

Кондуктор: То дуже добре, не потребуєте курити, тільки спокійно сидіти і віддихати.

Підслухане.

— Так ти вже оженив ся, а я просе навіть нічого не чував! А чи бодай щасливо?

— Чи щасливо? — розумієть ся! Но тижни втікла мені жінка.

У доктора.

— Ну, дихайте вільно — повними грудьми... ну?...

— Що з вами, пане доктор? Змилуйтесь! За теперішних часів, хиба можна дихати, та ще до того вільно?!

На злодієви шапка горить.

У когось упряж украли, і як не допитували ся, не знайшли винуватого. Емішан ся старшина і звелів зібрати ся всій громаді. Зійшлись. "А що-ж, — питає старшина, — усі зібрали ся?" — "Усі!" — "А той тут, упряж вкрав?"

"Тут", крикнув злодій. Так і найшли винуватого.

Мус — великий пан.

— Кумо, сегодня неділя, а на що ви вбрали такі дрантиві черевики?

— Говоріть, мусілам вбрати такі, бо нові подерли ся.

Фільософія дитини.

— Пощо то рана мене мама так дуже миє водою, коли потім знов сейчас витирає на сухо?

Між циганами.

— Тату, я знайшов рукавичку.

— Ну, що тобі по одній рукавичці?

— Коли на другій той пан еще сидить.

Між учениками.

Гриць (до Павла): Ти ухачу з довгими ухами!

Павло (до Гриця): То правда, що я як на чоловіка маю задовгі уха, але ти як на осла то маєш за короткі уха.

Між дітьми.

Малий Петрусь (дивить ся на образ, що представляє Адама і Еву в раю): Ану скажи, Стефане, котрий-то Адам?

Стефан: Або я звідки знаю? Вони не повбирані, то не можна пізнати.

Материні діти.

Одна жінка гнала ослів до води. А зустріли її хлопята тай хотіли з неї поглузувати, що вона ослів жене і кажуть:

— Добридень тобі, ослича мати!

— Добридень, мої діточки! — відказала жінка.

Хлопята засоромились, бо жінка хоть і чемненько, та їх дурними назвала.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Альберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домініяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочіє можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гометедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гометеду — на певних умовах. В всяким випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, Коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гометедовець може примушити чверть секції сусідуючої з його гометедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гометед) і пятьдесять акрів обробити.

Гометедовець, котрий покористував ся правом одержаня гометеду і не може взяти примшин, може купити гометед в певних дістріктах в цілі 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути з меншена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

СЬВЯТКУЙТЕ 100 ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ УРОДИН ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первородної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино кваргова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko.
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

Alex Calder & Son
Банкері і Корабельні Агенти

найменьшого сумніву істнує вже 32 роки управляючи своїм бізнесом в північній части МЕЙН улиці. Теперішне їх поміщене знаходить ся на 663 Мейн і є найкращою сего рода інституцією в Західній Канаді.

Членами сеї фірми є: Alex Calder і його син п. A. B. Calder.

Колдері мешкають у Вінніпегу вже 36 літ.

Старший член сеї компанії, Алекс Колдер, бувший радний міста Вінніпегу, є добре звісний зі свого знакомства з Сіпірською компанією.

Молодшим членом є п. А. Б. Колдер, котрий занимав визначний уряд між урядниками Сіпіяр компанії через 30 літ, будучи, головним агентом в ріжних містах Сполучених Держав, а тепер працює з батьком в банковім і переводовім інтересі.

Члени фірми Калдерів є головними агентами для ріжних корабельних компаній між иншими і одиноку компанію, котрої кораблі курсують між сим краєм а Полудневою Америкою. Ся компанія називає ся:

Lamport and Holt S. S. Co.

і є в сполуці з Ню Йорком і Буенос Айрес повертаючи до усіх бразилїйських портів.

Ся стара фірма, на котру можете ся спустити без

Они є також агентами для славної французької лінії з Ню Йорку до Гавре у Франції, також головними агентами для Анхор Лайн між Ню Йорком а Середземним Морем і між Ню Йорком а континентом.

Колдер і Син є також репрезентантом Canadian Pacific Steamship Lines, Allan and White Star, The Hamburg American, і инших німецьких ліній.

Їх банковим справам услугує Амерікан Експрес Компанія, через котру вони висилають гроші з Вінніпегу до всіх місцевостий в Галичині в 16-ох днях. Вони також пересилають гроші телеграфічно по дуже низьких цінах.

Департмент для чужинців заряджує п. А. Каракоцюк при помочи п. П. Петраша.

Фірму КОЛДЕР і СИН поручаємо всім нашим краянам як найвідповіднійшу для справ банкових і корабельних карт.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді ... $1.00
За границею ... $1.50
Видає:
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ
Адреса: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

~ CANADA ~

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Вівторок 4-го Серпня 1914. Число порядкове 48. Winnipeg, Man. Tuesday August 4th 1914. Число 30.

1814 КАНАДИЙСЬКІ УКРАІНЦІ! Памятайте, що сей рік э Ювилейним роком ТАРАСА ШЕВЧЕНКА! 1914

ОПОВІСТКА.

В Австро - Угорщині зарядили Єго величність загальну мобілізацию.

Тому мають сейчас нарокувати до своєї станиці уоруження: Всі обовязані до служби при лінії, военнії маринарці та красвій обороні, всі гажисти ополченя і ополченці, обовязані до рокованя після своєї карти призначеня, всі прочі, посідаючі ополченецьні паси, 37-літні та молодші ополченці стану муживи, що після своїх пасів обовязані нарокувати.

Всі прочі ополченці мають сейчас зголосити ся устно або письменно в ц. і к. заступничій власти, подаючи точно свої адреси, а та власть дасть їм дальші вказівки що до їх рокованя

Тим, що обовязані нарокувати, повертає ся видатки на подорож після обовязуючих вимірів таких винагород.

ЙогоЦіс. і Кор. величність Цісар уділив цілковиту амнестию тим, що сейчас повернуть до краю, і то так тим, що мали ставити ся до ассентерунку, як і тим, яких узнано дезертирами.

ВСІ ОБОВЯЗАНІ ДО ВІЙСКОВОЇ СЛУЖБИ МАЮТЬ БУТИ В ПОГОТОВЛІ А КОЛИ МАЮТЬ НАРОКУВАТИ, ПРОЧ БУДУТЬ ПОВІДОМЛЕНІ.

Ц. К. АВСТРО-УГОРСЬКИЙ КОНЗУЛЯТ В ВІННІПЕГУ.

Вінніпег, 1. серпня 1914.

Ц. К. КОНЗУЛЬ:
ЛУКЕС М. П.

Ще один консервативний посол більше.

В виборчім окрузі Чорчіль-Нельсон консерватист [illegible] одноголосно. Се дає консервативним 27 голосів, лібералам 20 і одного незалежного.

Жорес, бувший соціялістичний президент Франції, забитий.

Син одного урядника французького застрілив Жореса, котрий був одним [illegible] паризьких каварень. Убійник [illegible] причину своєї [illegible], що Жорес виступав проти введеня трилітньої служби в французькій армії.

Жорес був соціялістом і бувши найбільшим бесідником в сучасности був вибраний свого часу президентом французької републики.

Хотяй Жорес був соціялістом, то се єму не перешкодило післати одного часу військо на страйкуючих майнерів.

ЕВРОПА В ПОЛУІМНИ ЗАГАЛЬНОЇ ВІЙНИ.

3-го серпня.

Найбільші часописи в Англії говорять в своїх єдиторіялах, що ся війна буде більшою від найбільшої записаної в історії а то від війни підчас которої впав Рим.

Тут подаємо в коротці найважніші події, які случились підчас теперішної війни.

Німецькі війська вступили вже в російську Польщу і забрали вже місто Калиш.

На заході німецькі війська переходячи через Бельгію забрали місто Арйон. Се Німці зробили тому, бо Бельгія не хотіла улекшити їм переїзд до Франції.

В виду великої небезпеки Англія поставила своїм міністром війни Кіченера, що має бути найлучшим вождем в теперішности.

Російську царицю Марію Федоровну що їхала до Росії, Німці завернули з Берліна, кажучи що може їхати до Англії або до Данії.

Російська военна пристань Лібава була бомбардована через цілу неділю, а наслідком сього ціле місто горить. Се зробив один німецький кройцер.

Російські козаки і німецька кавалерія бють ся на пруській границі.

Французькі війська, що хотїли вступити до Німеччини розбиті.

Франція як і Німеччина завели в себе воєнний стан, щоби можна в лекший спосіб мобілізувати війська.

Росія зловила німецький корабель "Атлас".

Оден французький лікар хотів затроїти холерою німецькі кернції. Однак був зловлений і розстріляний. Така сама доля здибала другого Француза, що хотів завалити тунель, що пропадить з Німеччини до Франції.

Цісар німецький Вільгельм замкнув свого сина, наслідника на трону, в однім замку і буде тримати його там доти, доки війна не скінчить ся. Се зробив він тому, бо німецький престонаслідник є дуже воєнний, то аби не наробив бети у Німеччині своїм загоністю.

Начальним вождом німецької армії настановлено графа Мольтке.

Коли в Росії повідомлено людий, що війна заповіджена, то усе населене зібрало ся по містах і носячи портрети царя співали патріотичні пісні. В сих демонстраціях брали участь всі люди без ріжниці політичних переконань.

Італійські соціялісти заявили своєму урядови, що коаліцій

Продовжене на стор. 5.

ОСЬ ЯК ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ СЯ СИЛИ СПОРЯЧИХ ТЕПЕР ДЕРЖАВ.

Послідні вісти доносять, що ціла Европа лагодить ся тепер до війни.

По одній стороні стоїть: Австрія, Німеччина і Італія, а по другій Россія, Франція і Англія. Коло сих великих держав ґрупують ся решта малих країв.

Щоби наші читачі могли представити собі менше більше, як стоять сили сих держав в порівнаню одна до другої, то ми подаємо понизше табличку з котрої можна буде виробити собі бодай слабе виображене сили спорячих держав.

ПОТРІЙНИЙ СОЮЗ.

Держава:	число кораблів:	число матрозів
Австрія	114	17.581
Німеччина	325	66.783
Італія	169	33.095
Разом:	**608 кораблів**	**117.459 матрозів**

СИЛА В ВОЗДУСІ.

Держава:	число літаків:	число летунів:
Австрія	150	30
Німеччина	350	200
Італія	200	120
Разом:	**700 літаків**	**350 летунів.**

СИЛА НА СУШИ.

Держава:	Підчас мира:	Підчас війни:
Австрія	390.000	2.000.000
Німеччина	870.000	5.200.000
Італія	250.000	1.200.000
Разом:	**1.510.000**	**8.400.000**

Так представляє ся сила потрійного союза.

Тепер подаємо також збройну силу потрійного порозуміня, до котрого належить Россія, Англія і Франція.

ПОТРІЙНЕ ПОРОЗУМІНЄ.
СИЛА НА МОРЮ.

Держава:	число кораблів:	число матрозів:
Россія	220	52.463
Франція	419	60.621
Англія	569	137.500
Разом	**1208**	**250.584**

СИЛА В ВОЗДУСІ.

Держава:	літаки:	летуни:
Россія	130	—
Франція	750	250
Англія	380	170
Разом:	**1260**	**420**

СИЛА НА СУШИ.

Держава:	підчас мира:	підчас війни:
Росія	1.290.000	5.500.000
Франція	720.000	4.000.000
Англія	254.500	730.000
Разом:	**2.264.500**	**10.230.000**

СЕРБІЯ.

Сербія підчас мира має 32.000 жовнірів, а підчас війни 240.000.

За точність в сих числах не ручимо, але все таки можна сказати, що потрійне порозуміне є сильнійше від потрійного союза, до котрого то власне і Австрія належить.

Потїшаючим однак є те, що збройна сила потрійного союза є богато більше зручнійшою і лїпше з'орґанізованою, як сила потрійного порозуміня.

КРАЯНИ!

ЯК ХОЧЕТЕ спровадити свояків або приятелів з краю, то тепер найлїпший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдїть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всі інформації.

МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найнизших цінах і на найлїпші шіфи, котрі відходять що тижня.

МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають гроші [illegible], бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати. — спитаєтесь тих людий, що в нас вже посилали.

МІНЯЄМО доляри на корони і продаємо марки красні і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а ми їх оплатимо і вам пішлемо де скажете.

ALLOWAY & CHAMPION, Ltd.
667 Main Street, Winnipeg, Man.
C. GENIK. Управитель загр. відділу.

ЧОРНОСОТЕННІСТЬ МАНІТОВСЬКИХ ЛІБЕРАЛІВ.

Як ми вже передше сказали, виборці провінциї Манітоби є розділені на дві великі партиї, а то на партію консервативну і на партію ліберальну.

Само собою розуміє ся, що кождна з сих партий старає ся заінтересувати собою як найбільші круги населення. Така робота повинна відбувати ся в чесний спосіб, бо лиш чесна праця приносе для краю або одиниці користний вислід.

Научені досьвідом з послідних провінціональних виборів, ми сего о ліберальній партиї сказати не можемо. Противно поверховний успіх, з яким они перевели послідні вибори, був осягнений найпідлійшими поступками, як прим. відюджуванєм народности проти народности, людий одного віроісповідання проти людий другого віроісповідання. До послідного тижня перед виборами кождий говорив що рад, консервативна партія, дістане що найменше 90 прц. голосів. Та не, так склалось, як гадалось.

Ліберали, побачивши, що в чесний спосіб їм не дістати більше як одного або двох послів, взяли за таке оружіє, якого і російська чорна сотня не повстидалаби ся.

Хто був в послідний четвер перед виборами (вибори відбули ся в пятницю) в Вінніпегу, то спевностию знає, що на спільнім мітингу ліберальних кандидатів не говорено більше нічого, як лише Кармаьський католики. Русинк і знова Карманський католики та Русини. Ліберальні кандидати до того степени порушили були національні, чи радше сказати шовіністичні сентіменти виборців середного і полудневого Вінніпегу, що треба було боятн ся, щоби, не поступивши холодно кровно не бути злінчованим.

То чиж треба дивувати ся, що згадані части Вінніпегу вибрали такою більшостию ліберальних кандидатів.

Та не лиш се панове "ліберали" лишили на послідну хвилю. Они не забули також на свою релігійну терпимість" Знаючи, що час вже за короткий, щоби люди могли пелапати ся на їх штучках, они вже в послідній хвили крикнули, що голос кинений на консервативного кандидата, се голос для папа римського. Сим ліберали збудили в протестантів не то що страх, але не помилимось коли скажемо ненависть та лють.

На нашу думку, рімо католики мають стільки само права мешкати в Манітобі, як і протестанти. **Тому невагаємо ся сказати, що поступованє лібералної партиї і їх органу "Фрі Пресс", є найбільшим злочином, якого культурні люди з двайцятого століття можуть допускати ся.**

Тут зазначуємо, що ми не стараємо ся бути оборонцями католицької церкви так як ми не є оборонцями жадної иншої церкви. **Але коли певна кліка людий хоче дати привілеї якійсь там части населеня, то ми живучи в британській імперії, не можемо на се згодити ся під жадним услівєм.. Час вже послідний, щоби ліберали їх преса довідали ся, що зась одному від другого сумлїня в двайцятім столітю, а ще до того в британській імперії кождому вільно хвалити свого бога, так як се єму подобає ся.**

Та бо панове з лібералної партиї не лиш перед виборами такі. Они навіть і гнівали ся, колиб ми їм сказали, що они лише перед виборами змінюють вигляд своєї пики. Вони таки з мяса і кости ненавидять все, що не підпадає під їх спосіб думани. Одним з найновійших з їх девізів є: "Хто не з нами, то лахи під пахи і марш з Канади!"

Тут подамо **дословний** перевід передової статі лібералного органу "Фрі Пресс", з котрою ліберали на стільки гордять, що вважали за відповідне надрукувати єї на найвиднійшим місци, великими буквами. Ось она:

"Гроза проти - канадийського націоналізму."

[illegible]

[illegible]

Небезпека, що Канада замісто двомовної країни стане многомовною країною, лежить в тім, що єї замешкують ріжні народности говорячи ріжними мовами і плекаючі противні національні ідеали. Найбільше ранячим є розвій національного руху між Русинами і почасти між Поляками; а навіть пробовано зробити се саме межи Німцями, однак не треба сподівати ся, що так се вдасть ся.

Рух сей між Славянами є дійсно серіозним і люди говорячі англійською мовою, що замешкують сї три західні провінції не повинні сего засипляти бо небезпека величезна. Національно клерикальний рух між Русинами стремить до нічого иншого, як лише до заснования в Західній Канаді цілої руської національности, котра, з єї мовою, інституціями, звичаями і ідеалами, має вдержати ся все нацією між націями. Они взяли до сеї пропаганди мову, віру і расові знаки, котрих они уживають в Европі, де Русини старають ся задержати при житю їх расові черти в борбі з ограничуючою політикою їх панів. В Европі они снять о відбудованю старинної, мітичної України в котрій, частей України Галичини, Польщі і полудневої Росії злучать ся під одним спільним рядом.

Стремлїння праві в Европі. Русин чи там Українець, дбаючи ему більше точний титул — є там на своїй рідній земли. В краю, де его прадіди мешкали з давен давна, він є оправданий держати ся его расових черт - характеристик та мріти свої мрії о народнім воскресеню. Однак сї речи не мають нічого спільного з Західною Канадою і то в двайцятім столітю. *(Ред.)*

Канада, даючи приют іміграцтови і отвираючи перед ним нагоди не можливі в его власнім краю, має право ставати услівя горожанства. Першим і найбільше розпалюючим услівєм є те, що він перше всего мусить уважати себе приналежним до сего краю. Се є задачою кождого поселенця, що приходить до Канади без вигляду з якого краю він приходить. Англієць, Скачнен, Німець, Американець, Русин, Москаль — се все одно, коли він не є готовий перше всего стати Канадийцем, міряти всякі можливі питаня міркою "Що є найліпшим для Канади"? він є в сьому краю під фалшивими претенсіями, і тому повинен забрати лахи під пахи і махнути звідки прийшов. Его тут не потрібно. Канада не вимагає від новоприбулих, щоби він забув свій старий край. Він може задержувати свої почуваня до его родимого-краю і предавати їх своїм дітям, але в справах державних его повинність повинна спочивати з тим краєм в котрім є его дім.

Рух, що стремить до збудовання осібної української народности в Західній Канаді, дійшов вже до небезпечних розмірів. В додатку до питомої его сили его спомагають і ободряють дві сильні чинники — Рид Роблїна і рімо - католицька ієрархія під управою архиепископа Лянжве; Рид Роблїна має на ким голоси. Колиби він не здраджувати будущність сих трех провінций, що відносить ся до англійського населення, через який десять літ своїм самовільним правлїнем. Сер Редмонд Роблїн згодиби ся на торг безпйтани. "По мені потоп!"

Архиепископ Лянжве підтримує руський національний рух, бо се є на руку его релігійно - політичним змаганям. Єго ціною є сотворити такі відносини в західних провінціях, щоби він міг упокорити всі правительства а потім змусити їх виповняти его волю. Сильна руська організація, відбалорнна расовими почуванями і по більшій части підпалена клерикальному впливови, будеби успішним оружієм в помітуваню котримнебудь правительством.

Манітобська лібералька партія візває послідних провінціональних виборів здибалась з новоєвропеєвою Роблинсько - Лянжевінівською національн.-руськ. комбінациї. Ліберали згодили ся і Добре зробили ся, коли всі лібералні кандидати, на самім проголошеню, підписали ся, що будуть виступати против двомовних шкіл, коли лише будуть вибраними. Ред.) вповні з правом, силою котрого Русини можуть користувати ся двомовною системою в силу точок шкільного акту з 1897 р. Однак се ані троха не злагодило дикість нападу виконаного на них. Коли они (лібер. кандидати) були стояли навіть за цілковитим виключенєм учення руської мови, то такі не були би дикіше атаковані. Тому весь мусіло бути иншого в ліберальній шкільній позиції проти чого директоря національно-клерикальної пропаганди виступили. І ось конець. Суджа в сій справі. Ліберали зважали ся побільшення числа шкіл, щоби могли помістити все населення шкільного віку; примусового навчаня і учащаня до школи і достаточного научаня англійської мови в кождій школі.

Такою програмою є сама тота, котру малося збити, на случай, коли консервативна борба удала ся. Дати дітям цілковите вихованя в англійскій [illegible] се саме, що добре заложении таємниці на дикі мрії переродження віковічної порожнечі центральної Европи в сім сім краю. Дати руським дітям шкільне в англійській мові [illegible] робилоби з них Канадийців, котрі хотяйби і затримали любов до їх краю і мовиа їх дідів, пізнобилоби ся з поселенцем [illegible] в котрім они породили ся. Тому они мусять стремити до задержання істнуючої шкільної системи в котрих учень англійського є лише на папері. В дійсности нема досить шкіл, в школах учать учителі, що не в злобними учити по англійськи хиба лише з книжки, над школами поставлено інспекторів Русинів, котрих задачею певно не є те, щоби достаточно учено англійського. В таких услівях діти ростуть не знаючи англійської мови і тим самим не здібні мішати ся в житє суспільности. І в сей спосіб падають жертвою націоналистичних і клерикальних агітаторів.

Вибори з 10 липня, се дуже слабенька побіда Роблїнівсько - руської реакції. Коли Сер Редмонд в виду більшости голосів проти него, має більшість в парляменті, то се він завдячує своїм обіцянкам виливам в сій провінції, котрі виступають проти учення англійського не англійських дітий. Тепер він має чотири більшости в парляменті. З ним стоїть пять французьких католиків. Кождий з них вибраний расовим і релігійним походом. Найменше в однайцятьох виборчих округах — Гільберт Плейнс, Дауфін, Ст. Роле, Бютіфул Плейнс Лейксайд, Ракхуд, Емвуд, Кмерсон, Дефферін і Брендон — лібералька більшість англійських голосів була поборена в користь Роблїнових кандидатів більшостию голосів в неанглійських "полях". Тому нема сумніву як Сер Редмонд дістав таку більшість, яку він має. Виборці говорячі по англійськи всюди голосували більшостию проти Роблїна.

Якаж будучність? Розумієся, борба з реакцию мусить поступати вперед з відновленою енергією. Ми повинні се зробити не лише зі взгляду на нас самих і зі взгляду на будучність краю, але також і зі взгляду на француські і руські меншости, котрі встояли перед клерикальними погрозами і расовими зазивами і тим показали, що вони годні дивити ся на державні справи ясним оком. Було-би блудом припускати, що як француські так руські голоси пішли солідно против лібералів. Ліберали дістали меншість сих голосів, але були і місця, де вони діставали навіть і більшість. Сї виборці знали, в виду брехонь сказаних їм і англіїв на їх адресу, що ліберальна платформа не мала нічого в роді принципів або застережень що- до їх намістних прав. Своїми голосами вони показали охоту кооперувати з иншими елементами для добра сеї провінції. Їх відвага і широкоглядність в злуці з рішучостию Англійців, чого сьвідками ми були 10-го липня, кажуть надіяти ся, що реакційна політика в вихованю і національна пропаганда, затримані і стоять в переддодню цілковитої загади."

Кождий, хто перечитає уважно сю лібералну фільософію, з певностию може виробити собі дійсну опінію о лібералах та о їх замірах, поглядом нас.

Ми більше нічого не будемо говорити в сьому числі на сю тему, бо хочемо, щоби наші читачі самі дійшли до певного висліду без наших вказівок.

Ми лише скажемо, що сама свиня дре мішок та ще і кличить...

В слїдуючім числі помістимо те, що було видруковане в консервативній пресі в відповідь сим лжиним з [illegible] і підлим інсинуаціям лібералної преси, як також скажемо і своє слово.

* Повинно бути сім більшости.

Приймаєсь ся передплата на сатирично - гумористичну часопись.

„ЖАЛО".

яка виходить у Львові що два тижні.

"ЖАЛО" се єдинока українська сатирично - гумористична часопись.

"ЖАЛО" подає веселі вірші, оповідання, новелї, сьміховинки, дотепи, образки, загалом — взагалі розвеселяє читача.

"ЖАЛО" жалить всяку погань, яка обсідає наш нарід без огляду на її становиско та достоїнства.

"ЖАЛО" повинно находити ся не лише в кождім Товаристві і Читальні, але й у кождій хаті.

"ЖАЛО" коштує на цілий рік в Америці і в Канаді 1½ (півтора) доляра. Замовленя і гроші посилайте на таку адресу:

Адміністрація часописі "ЖАЛО". У Львові, ул. Скшинського, Ч. 83.

(Lemberg, Austria)

Elliot, Macneil & Deacon

[illegible]

316 McIntyre Block

Phone Main [illegible] Winnipeg, Man.

П. П. АЛЕХНО.

Русько - Польський заклад фотографічний, повозний і погребовий. — Автомобілї для винайму, карити на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу

376 Selkirk Ave.,

Телефон: St. John 1794.

WINNIPEG, MAN.

HUGH D. CUTLER

адвокат

Полагоджує всякі справи. Ві всяких процедурах удавайтесь до него.

Phone M. [illegible] Winnipeg, Canada

Перша українська фабрика у Вінніпегу

що виробляє ріжні мебл, бюра, офісні столи шафи і річи сим подібні.

Виробляємо двері до хат, вікна по найтаньших цінах. В нас можна дістати ріжні шкла шліфовані зеркала. Також висилаємо наші вироби і на провінцію по найдешевших цінах. Нигде не дістанете дешевше як у нас.

Тому спій до свого!

Приходіть або пишіть на адресу:

M. HAWRYSZ

Phone St. John 279.

1162 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

SAVOY HOTEL

[illegible]

Main Str., [illegible] C. P. R.

Станція і віпт 1 дол. денно.

[illegible]

THE SELKIRK HOTEL

T. H. Nesbitt i J. M. Wilson, Prop's.

[illegible]

802-804 Main st. Phone S. J. 2533.

Ontario Hotel

858 MAIN STR.

Phone: - - St. John 605.

Jas. Hennessy, Propr.

[illegible]

Вісти з Краю.

ВИБОРЧА РЕФОРМА САНКЦІОНОВАНА.

"Вінер Цайтунг" з дня 12 с. м. оголошує: Цісар санкціонував закон, ухвалений галицьким соймом, який зміняє постанови параграфів: 3., 4, 6., 10, 11, 12. 13, 17., 31., 35, 38 і 42. кравого статута для Галичини, доповняє постанови параграфів: 18 і 26. тогож статута і вводить нову виборчу ординацию.

Таким чином реформа галицького сойму, яка по заведеню загального, рівного, безпосередного і тайного виборчого права до державного парляменту стала першим і найважнійшим політичним ключем в краю, стала отсе законом. Старий сойм, хоч ще формально не розвязаний, відходить разом з цілим більше ніж півстолітним конституцийним періодом краю до минувшости; для краю настав новий період політичного житя.

Дві основні раси мали змагання до реформи галицького сойму: демократизацию його, так, щоби він в сойму вяхти яким він був "де юре" і ще в більшій мірі "де факто", став соймом народним, — і переміну його національного складу так, щоби він з сойму польського, яким він був не тільки де факто, через виборчі практики польської адміністрації, але також в части де юре (краєвий статут і виборча ординация не знали і не забезпечували репрезентаційних прав українського народу) став соймом обох народів краю, соймом польсько - українським.

Для українського народу, реформа галицького сойму має в велике значінє тим, що вона по перше забезпечує нам поважну співучасть у соймі, а по друге признає репрезентациї нашого народу окреме національно - політичне становище в соймі. Значить, що ний сойм буде соймом обох народів краю, соймом польсько-українським.

Правда, і число нашої репрезентациї не відповідає нашим управненям, і те окреме національно - політичне становище в соймі має дуже скромні розміри, але все таки реформа галицького сойму дає нашому народови **правно публичний характер нациї в політичнім розумінию і законні основи для дальших наших змагань в тім напрямі.**

Дотеперішними зусилями, здобули ми талант, якого не сьміємо змарнувати, який навпаки мусимо все побільшувати й побільшувати, аж з того скромного зароду національної автономії, який виборели ми в теперішній реформі галицького сойму, виросте **справжня національна автономія нашого народу в Галичині.**

Новий виборчий закон до галицького сойму.

Галицький сойм краєвий є куриальний і складає ся з 227 (з хвилею основаня української університету з 228) членів а іменно з 12. згляднo 13 вірилістів, які входять до сойму силою свого уряду і з 215 вибраних послів.

Вірилісти:

1. архиепископи обряду римо - католицького греко - католицького і вірмено - католицького в Кракові, епископи обряду римо - католицького і греко - католицького в Перемишлі і епископи обряду римо - католицького в Тарнові і греко - католицького в Станиславові. В разі опорожненя архиепископської або епископської столиці, адміністратор є нархії є членом краєвого сойму;

2. президент академії наук в Кракові;

3. ректори істнуючих кождочасно в краю університетів і ректор львівської школи політехнічної;

Посли (215):

1. сорок пять послів з курії великої табулярної посїлости земельної;

2. сорок шість послів з ценусової курії міст і місцевостий;

3. дванайцять послів з загальної курії тих самих міст і місцевостий вибраних на основі загального і рівного права голосованя;

4. пять послів з курії торговельних і промислових палат;

5. два посли з курії промислових стоваришень міста Львова і Кракова;

6. сто пять послів з курії сільських громад і прочих міст і місточок, вибраних на основі загального права голосованя з однократною плюнарною голосів.

Склад краєвого виділу.

Виділ краєвий складає ся з іменованого цісарем маршалка краєвого і з вісьмох членів. Двох членів краєвого виділу вибирають українські члени сойму, шістьох членів польські члени сойму. Краєвий маршалок іменує з поміж членів краєвого виділу до заступства в проводі краєвого виділу двох своїх заступників, з яких один мусить бути української народности.

Президия сойму і соймової комісії.

До проводу в соймі іменує цісар з поміж членів сойму краєвого маршалка і двох него заступників, з яких один мусить бути української народности.

Члени соймових комісий вибирають окремо українські члени сойму, окремо польські члени сойму; українських членів комісий має бути 27.2 прц.

Кілько членів сойму припадає на Українців, а кілько на Поляків.

З 227, згляднo 228, членів нового галицького сойму краєвого припадає на Українців 61 (з хвилею основаня українського університету 62) або 27.2 процент, на Поляків 166 членів сойму cебто 72.8 проц.

З вірилістів буде 3 Українців (греко католицький митрополит у Львові і греко - католицькі епископи в Перемишли і Станиславові). З хвилею, коли в Галичині повстане український університет, будемо мати четвертий вірильний голос.

З поміж 215 послів припадає:

1. в курії великої табулярної посїлости земельної: 1 мандат на Українців, 44 мандати на Поляків;

2, в ценсусовій курії міській: 6 мандатів на Українців, 40 мандатів на Поляків;

3, в загальній курії міській 3 мандати на Українців, 9 мандатів на Поляків;

4. в курії торговельних і промислових палат 5 мандатів; всі мандати одержать Поляки;

5. в курії промислових стоваришень міста Львова і Кракова 2 мандати; рівнож оба мандати дістануть Поляки;

6. в курії сільських громад і прочих міст і місточок припадає на Українців 48 мандатів, на Поляків 57 мандатів.

ПРО ЩО МРІЯВ АРХ. ФРАНЦ ФЕРДИНАНД.

В останнім числі "Нового Времени" містить Яковлев сензаційні ревеляциї про плани убитого архикнязя Франца Фердинанда.

"Особа, пише Яковлев, якої імени не можу виявити, але про котру вистарчить згадати що жие баньско австрійського двора і є спорідцена з родиною гр. Хотек, недовго перед атентатом в Сараєві одержала лист від одної дами з Відня. Она відчитала мені сей лист. В листі була мова про се, що говорять в віденських кругах в нагоди зїзду в Конопішт. На сім зїзді обговорювали зміну курсу. політики Австро Угорщини і Німеччини до Славян на Балкані. Сим хотїли вони відтяти силу Росії на Балканї. Тому, сказано там було, треба передовсім старати ся усїми силами сотворити

Велику загально -славянську федерацию,

до котрої війшла-б і Австрия. В сій федерациї Австрия грала би першу ролю. Був би се "шах і мат" для російських впливів на Балкані. Дало би се Австриї, а дальше і Німеччині, спромогу посунути ся до Середземного моря і замкнути Росії рагіна все вихід з Чорного моря.

Першим кроком сеї політики повинна бути на внесеня убитого архикнязя згода Австриї на поділ Альбанії між славянські держави."

Думаємо, що таких ревеляций може ще дуже богато появити ся, бо хто може сконтролювати їх правдивість? Хто хоче, хай вірить?

РОЗБІР АВСТРИЇ?

Славновий російський дневник "Русское Слово" пише: Наші націоналистичні дневники поспішили виискати сумну подію в Сараєві для предсказання скорого розпаду т. зв. пестрої монархії. Недобитки славянофільства, що називають Австрію живим трупом, не угадновать великої сили історичного тяготіння і лекковажать матеріальні обчислення, які лучать деколи найріжнороднійші народи в один сильний державний устрій. Як добрий приклад в тій мірі може служити Турєччина, котрій від стільки літ ворожено загибіль. "Хорий чоловік" з над Босфору не казав ся на причуд повним житя. Чиж треба пригадувати, що габсбурська монархія не находить ся в так розпучливім положеню, як османське царство знаходило ся перед війною?

Не поділяємо думки, що коли Австриї не було би, то слід було би її створити. Противно задля мира і поступу не слід би витворювати так заплутаного і неприродного злїпку ріжнородних елементів. В дійсности Австрию, як велику державу, видумала Катерина II. і Александер І., аби піддержати европейську рівновагу. Але сї рахуби не здійснили ся і Австрия від давна перестала бути противагом Прус і Турєччини. Протягом сто літ (від останнього віденського конгресу складові части наддунайської монархиї вийайшли для себе вільні економічні інтереси і так дійсно зросли ся, що розлучене їх не було би так легке, як в часах Фрідриха Великого або Наполеона. Навіть відірване Угорщини від Австриї конець кінцем довело би першу до погуби, а що найменше до утрати пограничя, замешкалого Словаками, Сербами і Румунами. Самостійна Угорщина була би слабша від разом взятої Румунії і Сербії. З хвилею знесення митової унії, Угорщина стратила би в Австриї ринок збуту, для своїх рільничих плодів, отже стягнула би на себе економічну руїну. Длятого то сторонництво самостійности на Угорщині не може вийти гори над иншими. .

Відпадень від Австриї були би ще погубнійше для народів поличених політичного бпту. Прим. незалежне чеське королївство в теперішних обставинах не довго хиба опирало би ся німецькому заливови. Чеській провинці без збуту в Тиролі і Каринтиї, в Галичині і на Угорщині, не міг би істнувати, а кромі того не мав би доступу до моря. Упадок Австриї був би рівнож не на руку Полякам. Без помочи австрийських багнетів Поляки не могли би панувати в східній Галичині, замешкалій переважно Українцями. Із всіх народів Австриї найбільше вороже до неї настроєні Італійці Але тільки в Трідентї, полудневім Тиролю.; за те для Триесту котрий як австрійська пристань тішить ся цвитучою торговлею, відірване від Австриї спровадило би економічну руїну і смерть.

Майже те саме пише орган октябристів "Голос Москви".

Годі заперечити — читаємо там — що супроти витворених історичних умов цілому туманові народів, які замешкують область від Альп до Карпат, трудно було би обійти ся без політичної будівлї, що називає ся Австро Угорщиною. "Се поняте виключно політичне і не етнографічне, стало ся рівнож поняттєм економічним. На сім грунті поминмо острих національних спорів виродив ся "австрійський патріотизм", який лучить ті народи і який є дуже живучим. Дивна річ, але правдива, що австрійський патріотизм проникає навіть славянські народи монархії Габсбургів. Австрийська армія творить наче австрийсько славянську касту, яка достарчає віденському правительству найліпших офіцирів. Се саме бачимо серед вищих урядників.. Почуте ваги і на ростом славянського елементу в Австро Угорщині створило австро - славізм, котрого виразником мав бути убитий архикнязь. Заданєм австро - славізму, передовсім відтягнути Славян від Росії, витворити над Дунаєм сильний славянський осередок, до котрого, поминаючи Росію, тяготіти мають Славяни західні і полудневі. Очевидно, такий план не відповідав планам сербського народу, котрого велико - сербські стремлїня змірають не лише на полудне, але й на північний захід, до Босни, Дальмациї та Хорвациї. "Дві сили, що бажали рівночасно вединити під собою полудневих Славян, стара ли ся взаїмно вже нераз там саме, де револьверовий стріл влучив Франца Фердинанда.. Сучасна хвиля є дуже небезпечна для мира та супокою Сербії і Австро Угорщини. Богато палива нагромадило ся по обох сторонах... Політичний розум повинен подиктувати Австриї таку розвязку справи, котра заспокоїла би всїх полудневих Славян, що належать під скипетр Франц Йосифа, а котра спаралїжувала би рівночасно велико - сербську агітацию...

Доля памятника Т. Шевченка в Київі.

Як у нас у свій час повідомляло ся, київський губернатор дозволив виконувати постанови київської міської ради, яка ухвалила проект памятника Т. Шевченкови, із змінами, зробленими після вказівок комітету. Потім міський голова переслав через губернатора прошене з фотографіями проекту памятника Т. Шевченка до міністерства внутрішних справ на затверджене. Тепер же губернатор зробив ще наказ внести справу про памятник Т. Шевченка на розгляд київського "губерниського присутствія для міських і земських справ."

МІСТО КНИЖОК.

Місто Липск улаштило в сім році велику книжкову виставу При сій нагоді заняли ся статистикою книгарського промислу в Липску, котрий став ся осередком торговлі книжками не лиш в Европі, але в цілім сьвіті. На теперішній виставі роздають відвідуючим статистичну працю про розвій книгарства. Отже в Липску має свої склади 12.394 книгарські фірми. З того є 9.482 німецьких фірм, 1.104 австрийських 349 швайцарських, Инші европейські краї мают разом 1123 фірм, Америка 234, Азия 49, Австралія 14, Африка 39. Про розвій цілої книгарської торговлі, можна навести лиш приближні цифри. Анкетовий архив в тій справі виповнило ли ше 239 фірм, але сї книгарні становлять дві третини липської книгарської торговлі і їх цифри що до висилки книжок представляють ся імпонуючо., фірми, що виповнили анкету, вислали в р. 1913 понад 45 мілїонів кільограмів книжок зелїзницею і почтою. Тому що вони становлять дві треті цілого вивозу, можна приняти, що цілий вивіз книжок з Липська виносить 67 і пів мілїона кільограмів. Коли після статистики митових урядів приймемо, що 5 кільграмів книжок має пересічно вартости 4 марки, то грошева вартість висланих з Липська в р. 1913 книжок виносила би 270 мілїонів марок. На сї висилки ужито матеріялу до пакованя за 1 мілїон 50 тисяч марок, а зложений на купу творив би гору висоти 12.600 метрів (так високої нема на земли). Шнур, до обвязуваня пакунків коштував 204.000 марок, довгота його виносила 28.500 кільометрів. Платня і удержанє книгарень тих 239 фірм виносили в р. 1913 округло 7 мілїонів марок, а що се дві третин книгарень, видатки всїх книгарень виносять понад 10 і пів мілїона марок. Почтова оплата висилок тих фірм дійшла до висоти 2 і три черти мілїона марок. Ціла отже книгарська торговля Липська видала в р. 1913 понад 4 мілїони марок на почтові оплати

Западене землї в Галичині.

Дня 7. липня с. р. в день св Івана в полудне усунула ся і запалась земля в селї Химчині на величезній просторони разом з трома хатами, садами, городами, сіножатами та лісом. Поля, засаджені бараболею та засїяні житом і кукурузою, знайшли ся на кількайцять метрів в глибині землї. Се явище тим дивнійше, що сї поля не лежать на скалистій горі лише на легкопохилім горбку. Сї поля здавна мають назву "Залім", а се сьвідчить о тім, що тут вже колись давнїйше земля "заломлювала ся" однак сего тут і найстарші люди не памятають. Тепер земля запсувала ся на цілім горбі і грозить знищенєм всїх грунтів засаджених бараболею, засїяних житом і кукурузою.

Заснований 1900.

ДР. МОРДЕН,

Дентист,

котрого заряд сеї часописи рекомендує **Сотки людий** скористали з нагоди зниженя ціни за направлюванє зубів.

ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.

Ми- закладаємо золоті зуби по 5 дол.

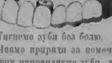

Тягнемо зуби без болю.

Маємо прирнди за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.

Наша адреса:

192½ Main Str.,

Realto Block,

Winnipeg, Man.

ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

EDELWEISS BREWERY

A. W. RIEDLE, Prop.

WINNIPEG | ELMWOOD

Наш Лягер, Ейл, і Портер найлутший.

Спробуйте пити *Riedle's Beer*

Telephone - - - Main 2987.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поодиноке число ...... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації: "КАНАДА" 261 Fort Street, Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly
Published by RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address: RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

НА ЗАГИБІЛЬ АВСТРИЇ З НЕНАВИСТИ ДО УКРАЇНЦІВ.

Будоване польського Пємонту в Росії.

Голоси російської націоналістичної преси більше або менше консервативних напрямків про будучу долю Австро-Угорщини та про потребу зміни курсу й внутрішної політики особливо в справі непотурання українським домаганням являють ся прямо зворушаючою копією внепольських вигукувань про українську небезпеку, викликану коромольним Вільгельмом II. Та коли деякі російські лікарі недужого австро-угорського пацианта надіють ся, що він візьме собі до серця їхню диягнозу та поправить ся, то другі махають рукою на сего непоправного грішника, засудженого на загибіль пропагаторами й поклонниками т. зв. російської оріентації.

Ось так октябриський "Голос Москви" виступає зі всею рішучостию проти міркованьшої частини російської преси, яка припускала, що зі смертю Франца Фердинанда прийдуть в Австро-Угорщині до керми елементи, які захочуть піддержувати дружні зносини з Росією. Нема нічого більше необезпечного — кличе автор сеї статі, відомий емісарий російського імперіялізму на львівськім процесі Бендасюка і тов. п. Кашкаров — як такі ілюзії, через які ослаблюють ся наша чуйність та енергія "при приготовленях до нахожої, неминучої війни". По сих ... ясній заяві супроти Австрії сего "ніпгодного вшанителя Поликуф", а котрим вони віддали стільки конференцій у Варшаві і Львові слідує повторюване отченашу внепольського нашою матковою і саме запевнене, що пок. архикнязь Франц Фердинанд був тільки сліпим орудием в руках Вільгельма II. ... проводив політику Берліна. Думку про потребу підпомагання українського руху та про війну з Росією ... Франца Фердинанда в Берліні 1908 р. Коли до війни досі не прийшло, то се не заслуга Берліна, як експонують російські ліберальні круги, тільки старости цісаря Франца Йосифа та лашаховане Австро-Угорщини й Німеччини зростом Сербії, погромом Болгарії, відпадом від тридержавного союза Румунії і зростом руссофільського руху в Угорщині. По сих "зареченіях" про минуле слідують "докази", що Австро-Угорщина й Німеччина поступати муть дальше по лінії противній російським інтересам та запевнене, що Німеччина докладає інтригантських заходів, аби ослабити Росію внутрішно, піддержуючи агітацію серед недержавних націй при рівночаснім укріплюваню полиції реакції, котра покищо гальмує своїм консерватизмом імперіялістичний розмах пп. Кашкарових і Савенків.

По сім приходить автор сеї характеристично затитулованої статі "У нас общіє друзья і однів теже враги" до висказаня того, що йому як раз лежить головно на серци і п. Кашкаров заявляє, що поважним ударом для німецької політики котра — мовляв — викликає м. и. українське питане, є новий польський курс російського правительства. "В Німеччині розуміють се знаменито, що з хвилею як Поляки опруть свої надії й політику на споріднену їм по крови славянську державу, стане наше польське королівсько польським Піємонтом, до якого непереможно притягнуть ся і Познанщина і східна Галичина". Дальше іде запевнене про те, що в Берліні чекають ся вже від довшого часу з польською психольогією та історична прогадка, якто Бісмарк добув під Гравельот побіду над Французами, — він славши у рішаючий бій познанські полки, приказавши польським оркестрам грати "Еще Польска не згінела". Ся історична анекдота має читачів переконати, що такою самою прагматичною супроти Поляків — має послужити російським Бісмаркам надана самоуправа польським містам в Королівстві. "Нам — говорить п. Кашкаров — і не снить ся, з якою увагою слідять в Прусії і Австрії за долею проекту про міську самоуправу в польськім королівстві. Я був у Львові, як сей проект переходив через спільну комісию. Про результат голосованя оповістили зараз всі часописи, зазначуючи сю вістку товстим друком. І грімке тріюмфоване з сеї причини часописий німецьких, жидівських і українських (?! — Ред.) сьвідчили ліпше від усього, як дуже провал сего проекту відповідав інтересам наших ворогів. На цілій лінії руссофільської преси радо витали нерозумне вотум наших немудрих старців. Було б дуже користне для тих панів, якби вони заглянули до австрійських часописий з того часу, тоді вони зрозуміли би, чиї інтереси вони заступають. Оттоді то ... одної знатної польської ... питав мене: "Коли-ж остаточно зрозумієте, що у нас є спільні приятелі і ті самі вороги, що Росия допускає ся злочину, коли вона відмавляє ся від нас". Вже вернувши до Москви, я переконав ся в Казанці, що мій співбесідник не мав повної рації. В правительственних кругах замічають ся зворот політики в напрямі більшої прихильности до Поляків. Треба тільки побажати, щоб наше правительство не сходило з визначеного шляху. Події покажуть дуже швидко, що се одна відповідна дорога. Вони уміцнять нас на нашій західній окраїні та ослаблять наших противників в їхніх пограничних краях".

Міркованя й аргументи Кашкарова такі пророчисті, що всякі коментарі будуть тут злишні. Зайвим було-б викладувати і те, що увільняючий польський присуд в процесі Бендасюка і поновне внесене проекту про міську самоуправу вже мі на основі царської постанови остають між собою в причиновім звязку та що вони являють ся проявом тенденцій тих чинників, які змагають до ослаблення австрійської позиції в Галичині та до скріплення російської симпатії в польській суспільности.

Внепольсько-подолянські тенденції з їхним поборюванєм українства та підпомоганєм руссофільсько-цареславної агітації стають тут в так яркім осьвітленю, що про них не може бути двох думок.

Тільки-ж... Тільки клопіт в тім, що польські репрезентанти російської оріентації мусять поки-що вдоволити ся... канарком на даху. Проект про самоуправу польських міст внесено на царський приказ демонстраційно безпосередно по увільняючім присуді львівських судиїв присяглих. Та покищо на демонстрації скінчило ся, бо проект будучи внесеним під сам конець сесії, не всиів перейти комісий і через те його ще й не поміщено на дневнім порядку думи перед феріями. Що по феріях в думі проект не стріне небезпеки, се певне, о скільки дума всьпіе приступити до його полагоди. За те велике питане, чи державна рада уступить від ... [illegible] ... ся впечатати з обраної лінії ... Мабуть не багато ... надіють ні загреси реформою державної ради ні ... членів тим, що порішене предложеня доскулить Австрії, а на думку п. Кашкарова очевидно також і Українцям!

В такім разі предложене про польську міську автономію могло би бути введене тільки на основі противоконституцийного російського видання нашого параграфу 14.

Не треба й те пророчувати, що в бочці меду, яким пресса ... "просвіченого російського націоналізму" хотить угостити Поляків, є таки ложка дьохтю. Бо саме-то ... як п. Кашкаров заговорив на велику очищену радість демократичних і консервативних внепольських про будову польського Піємонту під скипетром Романових, виступив з ... за проектом самоуправи польських міст "наш" Анатоль Савенко на стоп'ях "Кіевлянина". А він також ... членів державної ради ... що вони верше відкинули ... думою предложене. Хто-ж то ємін бути ще більшим російським патріотом, як п. Савенко і йому подібні. Коли всі проби русифікації горінної Польщі не вдали ся то чом би по виділеню Холмщини не зірвати з русифікаторською системою в "Привіслинськом краю" та не позволити Полякам у себе дома на засіданях місцевих управ говорити польською мовою... Рівночасно ставить однак пос. Савенко "юнктім", що рівночасно повинні бути переведені на тих землях, де живуть Поляки реформи, яких основою повинно бути "начало русифікаторское", бо "западний край — єто ісконь русскій край. Ето наше національное достояніє.. Притязанія Поляков в западном краю должни встречать с нашей сторони самий решительний, самий неумолимий отпор". Поляки з під прапору п. Дмовського, Грабського і Ценського мабуть не мають приводу дуже захоплювати ся тим Піємонтом, який будують ся для них в Росії руками пп. Кашкарових і Савенків... Його перспектива в осьвітленю акордионних патронів наших руссофілів чейже не конче принадна. Готово вийти таке, що польських хитрунів перехитрять московські...

На закінчене ось-тих рядків занотуємо ще цікавий відомін статі п. Кашкарова, який вона викликала на сторінках консервативного "Колокола". "Все те читаємо там — ... Але нехай і Поляки а переловки їх архифанати ... духовенство ослабить свою ... поріжнену супроти Москалів і православія. А то виходить дурнини. Москалі все уступають, а за те одержують... погрози, ворожнечу і проклони! І чому тільки Полякам слід робити уступки? Таж і Українці Австро-Угорщини змінили б своє відношене до Росії ни би їх російським однодумцям дано ті права, що й Полякам".

От той и на! Найбільшести ... радій захотіли старики з "Государственного Совіту" ... будови польського Піємонту в Росії та до скрплени внепольського руссофільства в Росії, противастрійським виступанєм та ненавистю до "мазепинців" а тут реакційно-клерикальний орган відповідає на се зазначенєм можливости признання тих самих прав, що Полякам, також Українцям. Сего п. Кашкаров і Ко. мабуть не надіяли ся!..

Горе.

Горе вам, консервативні песи, бо на вас іде Гикавий і Пасічника тягне за собою Доячковими Вістями.

Ліберальні фанти.

Підчас виборчої кампанії в Ле Па ліберальний посол Россой самий, що то мав до діла, з грунтами під школи і з продажи котрих щось лишило ся в его кишени, не могучи доказати, що ліберальна політика є доброю, кинув ся з кулаками на свого противника. За се буде відповідати перед ... судиів присяглих. — Файні ліберальні фанти, нема що казати...

Лібрали мають три писки.

Одним говорить Норріс до Українців. Другим говорить він сами до Англійців. Третим гавкає "Фрі Пресс" на у-се, що не підходить під мораль Сіфтона.

Хто хоче.

Хто хоче довідати ся, що про нас думають лібрали, нехай перечитає їх брехливу газету Фрі Прес з 29 липня 1914 то довідає ся, що лібрали кажуть, що нехай кождий Українець бере лахи під пахи та забирає ся геть з Канади...

Що ви на се руські лібрали?! — а головно, ви молоді "лібералики" Ферлей, Фільварків, Пасічник, Басістий і пр?!

Рос інжінер від шкільних земель.

здобув собі геро наших Джеків. За три вини, а за десять пинні..

"Пийте, воюйте..!"

"Українські революціонери".

Англійські часописи доносять, що оноді в ночи українські революціонери, члени сойдем. партії вже вислали до краю якогось В. Плафа і П. Бодніра, щоби ті агітували проти Росії. Решта відійде пізнійше.

Гей, Крате!

Павлуню, а як там ретіменти "поступової преси"? Хиба-ж не бачиш, що Николушка тебе вижидає... "Ой сплинесь козак - неттага..."

За шість місяців.

"За шість місяців премієром буду" — хвалили ся п. Норріс. А коли подумати, що консервати будуть мати ще ... свою більшість, ... тепер "їх благородіє" ... "За шість літ премієром буду" А чи се правда?

Лібрали

хвалили ся, що в Ле Па ... [illegible]

Кождий хто читає...

Кождий хто читає "Ка. Ф... дивує ся, ... [illegible] ... — Дехто каже, що редактор ... на сонци ... так як сліпий не знає, яке сонце, так він не знає що правда...

"Ячникам" не ведеть ся.

Нашої собі славні наші вечники... Плюгавлять людий, ганьблять, обкидають яйцями, а опісля ще мають лице нарікати, що люди не хотять їх слухати та йти під їх провід...

Лагодить ся до Саскачевану..

Пан Свис скінчивши свою "дипльоматичну" бесіду, скочивши з трибуни, побіг зараз до ліберальних запроданців продавати ся...

Щаслива дорога! Ми давно знали, куди ви стріляєте своєю дипльоматією...

Борони Боже

від града, війни та від жидка Кона в російській революції....

Нема то як "Фрі Пресс"!

"Фрі Пресс" пішла так далеко в розумінню европейської політики, що поклала царем на російськім престолі Петра сербського. Та що-бо ми говоримо. Лібералам всьо вільно.. Не гикавий ми розписувати ся, що минуло вже сто літ від смерти Тараса Шевченка, то ... "Фрі Пресс" не може мінити европейські престоли після уподобаня?

Дальше на сторони 5.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Альберті. ... [illegible] ...

ОБОВЯЗКИ ... [illegible] ...

Обовязки: мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 долл.

Скількість обробленої землі може бути з меншена тоді коли земля є корчовата або каменита.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
Ottawa, Ont.

ГОРОЖАНИ МАНІТОБИ!

Я ... [illegible] ...

КНИЖОЧЦІ ПРО МАНІТОБУ.

... [illegible] ...

HON. GEORGE LAWRENCE
Minister of Agriculture and Immigration, Winnipeg

(Продовжене зі стор. 1).

вислано одного вояка, або одного моряка проти Франції, то така повстане в краю завеэруха, що хто знає чи панівна перішна система ряду вдержить ся.

Росії треба найменше 6 тиднів, щоби она могла змобілізувати свої війська.

Нині рано російська артилерія вступила в пруські границі і знаходить ся тепер від них яких 15 миль в віддаленю.

Італія вже офіціально заявила, що не буде мішати ся до війни.

Відень, 3 серпня.

Серби поносять великі страти в війні з Австрією. — Борба іде тепер о здобутє моста коло Семлину. Ся дорога веде до Білгороду. Серби боронили ся до півної ночи. Коли вже ніч запала, то Австрийці післали один літак, котрий показував світлом куда стріляти. Тоді Серби не могучи видержати вогню австрійських військ відступили а Австрийці тоді забрали міст.

Телеграми доносить, що коло вехідних побереж Канади показують ся німецькі і французькі военні кораблі.

Канадийські порти вже позамикані.

Канада лагодить ся тоже до війни.

Манітоба дає 1,000 вояків.

Німецький цісар — царееви.

Найбільше налякав ся війни російський цар Микола II і звернув ся телеграфічно до німецького цісаря Вільгельма II з просьбою, щоби старав ся удержати европейський мир.

На ту просьбу німецький цісар дав відповідь російському царееви:

Руки проч! Як Росія не буде мішатись до війни Австрії проти Сербії, то не буде загально-европейської війни, а як виступить проти Австрії, то німецька армія перейде російську границю! Мир або війна! — Вибирай!

Коли-ж опісля прийшли до німецького цісаря відомости, що той "миролюбивий" цар таки рішив ся на війну й оголосив мобілізацию російської армії, вислав німецький цісар до нього таку острову телеграфічною дорогою:

"Коли я раз видав приказ змобілізувати німецьку армію, то сього вже не відкличу. Коли Німеччина мусить бити ся взагалі, то вона мусить бити ся сейчас на обох своїх фронтах (проти Росії і Франції) і буде бити сильно!"

Кровава драма розіграла ся дня 8. м. м. на зелізничій стації в Хриплині коло Станиславова. Зелізничний підурядник М. Козловський стріляв 4 рази з револьвера до своєї розведеної жінки, ранячи її тяжко. На се надбіг зелізничний писар А. Виговський і убив Козловського трема стрілами на місци. Причиною сего кріавого порахунку, були непорозуміня в подружу ізза сего, що Козловська удержувала любовні зносини з Виговським.

ПОШУКУЄ СЯ

укр. англійського кваліфікованого учителя до школи Сіфтон ч: 1009. Платня 600 долярів Класи від I. до VIII.

Зголошуватись до:

C. PRODAN,
Secy-Treas.
Sifton, Manitoba.

За похвалюване сараєвського злочину.

Жандармерия в Клепарові, коло Львова арештувала робітника Александра Габля, російського підданого, котрий в більшім товаристві при обговорюваню траг. в Сараєві сказав "Добре зробили". Габля відставлено до арештів карного суду, де завішено над ним слідчий арешт як з побоюваня утечі так і з побоюваня порозуміваня зі сьвідками.

Відкусив ніс жені.

Вашінгтон, Іл. 22. липня.

Юстів В. розгнівав ся на свою жену, з котрою недавно віддав ся, що она не хотіла з ним жити, зайшовши до її помешканя, напав на ню і тримаючи її за руки, відгриз ніс. По сій операції утік з міста і поліция пошукує за ним. Шеф поліції знайшов в помешканю жени часть відгризеного носа і задержав його, яко сьвідоцтво вини Юстіса.

Мати сьвідком сина.

З Вашінгтону, О. мають розкопати ... справу Л. Робінсона, котрий убив інспектора поліції в Бостоні. Очевидним сьвідком оскарженого буде його ... мати, котра має ... на оправдане сина, що ... котрий був причиною убиства, був у нім вже ... час, коли він ... на сьвіт і наслідком того, може він відповідати за него, коли ж не він, але та, котра дала йому житє, повинна за него відповідати. ... [illegible] ... на сьвіт Робінсона.

Пляновиня замах на російського царя у Франції.

Як доносять з Парижа, виявили там на слідн широко розгалуженого заговору на царя з приводу його побуту у Франції. В департаменті Льор є Оаз в дорозі до Бомонту побачили жандарми двох людий, що несли тяжкі пакунки. Люди ті видали ся жандармам підозрілими, тимбільше, коли показало ся, що ні слова не вміють по французьки, а говорять лише по російськи. Приказали їм отворити пакети: в них були бомби з сталевих рур при кінци замкнених шрубами. Рури були 22 цм. довгі, а тяжкі яких сім фунтів. Знакоми дали чужинці жандармам зрозуміти, що рури сі небезпечні. Москалів відведено до недалекої фабрики цементу, якої властитель говорить по російськи. Там зізнали вони, що до Парижа прибули вони перед кількома днями, щоби приготовити замах на царя. Один з них має називати ся Кізічек і походить з Ольханецька, харківської губерії, з фаху є механіком. Другий подав, що називає ся Прайоновський і є вертачем зеліза. Жандармерия гадає, що впала на сліди широко розгалуженого заговору на житє царя. Оба арештовані хотіли певно в самім тім місци випробувати силу своїх бомб. Арештованих відставлено до арешту в Понтоаз, відки перевезуть їх до Парижа.

Цікава просьба Москаля.

Російська газета "Биржевия Ведомости", яка виходить в Петербурзі, містить таку цікаву новинку.

До міської управи в місті Ялті (на Криму в Росії) прийшло ... прошене місцевого власника дому П. Коваленського. ... Коваленський пише далі, що "між собаками є благородна порода "фокс терерів", а ... треба причисляти до породи людий і через се не слід брати податків за "фокс терерів". Дальше він обуряєть ся, що управа не накладає податків "на татар, жидів і греків", яких Коваленський очевидно, не вважає "за людську породу".

Варто би вислати до того Москаля Коваленського "ніпгобитого Гелева", нехай оцінить, чи він не належить до нижшої породи породи, такої як Татари, Жиди і Греки, чи до вишої породи" — до собак "фокс терерів"?

Еміграційні гієни перед судом.

В минувшім тижни відбув ся перед віденським судом процес, де на лаві обжалуваних сиділо кілька агентів з чернівецького бюра подорожи посла Оничула. Тридневна розправа минула зовсім незамітно, тим часом для нас вона дуже цікава бо кинула світло на ті погані еміграційні відносини серед яких приходить ся нашим селянам жити. Хоть правда Оничул Румун, але його агенти не перебирали в людях, ... певно і наших людий ловили в свої сіти, щоби мати тим більший зиск. Розправа виказала, що матірники "універзального бюра" подорожи" не перебирали в ... средствах, щоби як найбільше наповнити свої кишені, ... емігрантів. Вони обходили ся з людьми як з худобою, ощукували людий на грошах, продавали карти туда, куда їм було ... місця в кораблях між пакалом, а казали собі платити таку ціну, як за ... ; ні совість, ні параграф закону не відстрашував ... від сего. І так тягнуло ся ... літ і ніхто не ... уваги. ... [illegible] ... не тільки сего бюра, але і много других, а ... часом ні волос з голови нікому не спав. ... також охота покарати того, що переступив параграфи австрійського закона, змусили власти глянути в сї лайдацтва, тільки крик кількох підплачених австрійських патріотів, які почали кричати, що Австрія слабне, австрійська армія ... дає ся, бо всі, що мають вступати до війська, емігрують, а приказ міністерства війни власти почали вглядати в гешефтярські еміграційні підприємства. І той крик, який викликали головно віденські буржуазні газети, не був безінтересовний; грубо грошей видав на него північно-німецьке корабельне товариство, яке бачило в нім ... конкурента "Канадіян Пацифік", і хотячи його позбути ся, почало обвинувачувати його о те саме, що саме робило, то є о вивіз рекрутів. І грішит побідив.

Ся розправа показала нам як важною і пекучою є справа урегульовання еміграції, за чим так віддавна побиває ся наша радикальна партія. Займав ся сею справою ... річний з'їзд радикальної молодіжи, як рівнож річний з'їзд партії, однаковож тоді було ... тепер радикальній партії що ... робити. ... [illegible] ... думка могла би ... наших емігрантів і тоді пастирі божі будуть робити.

А чи емігранти наші ... юнкрами прусськими, чи жидівськими емігрантами ... [illegible]

М. Софронович.

Продовжене зі стор. 4.

Не забудьте

перечитати переводь зі статі в "Фрі Пресс", котру містимо на другій стороні сего числа.

Застановіть ся

над тим, що перечитаєте о нас на другій стороні сього числа. Се ліберальна "політика"

Сей самий

Сіфтон, що вийшов колись нашими голосами до парляменту виганить нас з Канади за помочию своєї газети "Фрі Пресс"

Презбитериянський Ранок.

писав в 29 числі, що в Лє Па виїде лібрал. Цікаво, що він тепер скаже? — Щось пише зреше... Таж то прецінь — Голова...

Ось як виглядає ліберальна партія по виборах.

ДНІ НАШОЇ СЛАВИ І НЕДОЛІ.

5г-о серпня 1657 р.

помер гетьман Богдан Хмельницький. По його смерти осиротіла Україна і ся старшина козацька, козаки й народ гірко плакали за своїм оборонцем і любим гетьманом. Поховано Гетьмана на його хуторі Суботові в невеликій церкві св. Іллі. Та лихі вороги не дали і костям гетьмана спочити в глибокій могилі. Року 1664 Поляки під проводом Чарнецького захопили Суботів і викинули з домовини кости Богдана, розкидаючи їх по полі.

5-го серпня 1911 р.

померла укр. письменниця Олександра Кулішева, жінка Пантелеймона Куліша, лишивши по смерти кількацайцять оповідань, написаних гарною українською мовою. Писала во на під прибраним іменем себто псевдонімом — Анна Барвінок.

6-го серпня 1687 р.

вибрано гетьманом України Івана Мазепу.

7-го серпня 1648 р.

відбула ся боротьба Кривоноса з Поляками під Константиновом, де богато полягло Поляків і ватага Кривоноса забрала великі скарби з польського табору.

8-го серпня, 1834 р.

родив ся укр. поет Юрій Федькович.

10-го серпня, 1680 р.

помер кошовий війська запорожського Іван Сірко. Се була сьвітла особа серед визначної старшини козацької. Походив з Харківщини, був чоловік навіть неписьменний, але добрий і розумний. Мав великий досьвід військовий. Запорожці його дуже поважали і хотіли р. 1672 обрати за гетьмана після Многогрішного. — та московський уряд не хотів ... в тій справі ... Сірка за гетьмана і відіслав його в Москву, а потім і з Сибір. Перед війною з Турками цар Олексій повернув Сірка з Сибіру і р. 1673 він уже руйнував з Запорожцями турецькі міста. 1674 р. турецький султан через те, що Запорожці йому богато шкоди робили ... руйнувати Січ. Та йому не повело ся і козаки побили ... Сірко з козаками 1675 р. зруйнував Крим. Тогож року Петро Дорошенко рішив зречи ся гетьманства, але хотів зложити булаву тільки перед Сірком. Помер Сірко на пасіці коло Січи. Його могила стоїть і тепер у Катеринославщині, у селі Капулівці, над річкою Чортомликом.

11-го серпня 1907 р.

померла укр. письменниця Марія Марковичка, що писала під прізвищем Марко — Вовчок.

(Дальше буде.)

Оттак, люди, научайтесь
Ворогам прощати.
Т. Шевченко.

Боротьба з сухотами!

Товариство галицьких друкарів у Львові видало серію (10 штук) чудово кольорованих гуцульських переписних листків роботи відомого нашого артиста-маляра І. Труша (Водопад Пруту, Гуцульський хлопець, Капливець, Гуцульська дитина, Вид з Ділка, Камінь Добоша, Гуцули трембітарі, Вид з Ямни) і Д. Олянського (Дім здоровля друкарів в Микуличині, Церква в Микуличині). ЦІНА ОДНОЇ СЕРІЇ 30 центів.

Хто бере більше серій, дістає опуст.

Чистий дохід призначений на санаторію для хорих на груди друкарів.

Замовлення і гроші (козаки і канадійські почтові марки) просить ся слати на адресу секретаря Товариства:

П. КУНИК, у ЛЬВОВІ, УЛ. СКШИНСЬКОГО Ч. 14, 83
(Lemberg, Galicia, Austria.)

ЛЕСЬ МАРТОВИЧ.

ЗЛЕ ДІЛО.

Суди Кривдуньский, заговоривши при розправі ласкаво до Олени, глянув крадьки перелякано на адвоката й на свого писаря, чи вони принадком не взяли йому за зле ту ласкавість або чи не сьміють ся з нього. Кривдуньский, наврядъ усім при писам і законам, уважав за нормальні відносини судії до мужички, щоби на неї насварити, накричати й казати її за двері виникнути.

Але її худеньке, біле лице, як із мармору наточене, всю вагу судії стягало на себе й не дозволяло йому примітити, що Олена в мужицькім одягу. На тім лици не було ані одної зайвої морщинки, а всеж таки видко було на нім терпіне, неначе білу хмарку на місяци.

„Що ви за одні?" — запитав її судія ласкаво і власне тепер поглянув перелякано на писаря й на адвоката.

Олена показала рукою на мужика, що його саме розправа переводила ся.

„Я жінка Семенова" — відповіла таким голосом, що здавало ся, ніби се не Олена говорить, але якась мушка близько над вухом бренить.

Судія підніс брови в гору, наче здивував ся, що й таке створіне може бути замужем.

Оленаж тимчасом далі говорила:

„Прошу ясного суду, ми вернемо гроші, що взяв чоловік, бо то не було ніякої продажи. Як же ви купували той грунтець, Бога бійте ся, Петре!"

Із сими словами обернулась Олена до малого солодонького мужика в розвертій під пахою кожушині. З під пахи стрімілн йому три космики чорної вовни, як грубі наїжені вуси.

„При сьвідках купив" — відповів Петро й відвернув ся від неї.

Олена поступила кілька кроків так, аби стати Петрови до лиця:

„То все крадьки зроблено" — бреніла до Петра, притакуючи собі головою. — „А хтож робив той грунтець продажний? — кажіть, Петруню, знала я за того? Чи ви мені хоть марне словечко сказали? На щесте пихали єму гроші так, що я не виділа?"

Петрови виступили смуги на лици, червоні як розкраяний бурак. Трохи від Олени відступив ся й борзенько заговорив до судії:

„Бігме, вона знала, вона все знала".

Олена підступила знов близше:

„Ой не говоріть неправду, бо гріх. Так ви єго витягли з хати на хрестини. А також чувана річ, аби на хрестинах та грунт продавати?"

Петро червонів тай бив ся кулаком у груди:

„То все не так, бігме не так. Я зараз присягаю!"

„Присягніть, присягніть Петруню!" — приговорювала Олена.

„Отже, бігме, присягну!"

Грубенький адвокат хитро підсьміхав ся. Щоби висвободити свого клієнта з клопоту, встав, підпер ся грубими руками на стіл і витягав коротку шию.

„Вона тут ні при чім" — говорив до судії, ніби докоряючи йому, що допустив без потреби Олену до слова. — „Грунт інтабульований на Семена: вона не має тут що говорити."

Олена підбігла до адвоката, потім назад до судії, а потім до Петра:

„Я маю з ним діти" — жалувалась вона. — „Четверо дрібних дітей. Що їм із тата, а мами як лишать ся без грунту? Кривда буде, прошу ясного суду. Відки ви, Петре, дібрали такого сумлїна, аби потай мене відбирати дітем грунтець?!"

Судія бачив, що як би Олена мала більше фізичної сили, то стала ся би тепер причиною авантури. А ще чув на собі зовір адвоката, що без причини допустив її до слова. Тому стягнув брови і скричав:

„Тихо, бабо, бо зараз замкну!"

Олена побігла борзенько в кут і глядїла відти перелякано на судію, то на адвоката. Адвокат подивив ся радісно на Петра й моргнув до нього ніби: Вважай, чоловіче, якого заступника маєш: сказав слово і вже вийшло добре.

Але Петро червонів ся далї. Був пошанований і засоромлений. Він почував гидоту свого поступку супроти мужицького права, бо купив грунт, непродажний, з межи дрібних дітей, потай жінки. Йому здавало ся, що ціла вага сеї розправи — доказати, що він не крадьки купував. Не мав відваги оправдувати ся перед судією, бо не знав, чи по Олениній обороні судія йому повірить. Але перед адвокатом міг, бо заплатив йому за віру.

„То не зробило ся так прихапцї" — розповідав адвокатови. — „Цілі два роки ми мали завдно за себе бесіду. Може неправда, ‚Семене?"

Семен заметушив ся. До тепер стояв цілий час похнюплений і словом не обізвав ся.

„То таки Петре діяло ся на хрестинах" — відповів несьміливо й не радо, як та дитина, що її виб'ють і змушують казати, що вже більше не буде зле робити.

Петро розклав руки широко, як би мав обняти щось дуже грубого.

„Як то?!" — дивував ся. — „А вжеж мені раз казали, що продалибисьте грунт, лиш аби лучив ся добрий купець?"

„Але я не казав, що маю грунт на продаж, що в мене грунт продажний" — говорив Семен також несьміливо й нерадо. Чув свою провину перед жінкою й перед дітьми.

„От на маєш!" — сказав Петро й чіхав ся в голову.

„Якіж то ви диві!", — говорив адвокат, стягнув праве лице й прижмурив праве око, даючи тим порозуміти, що він думає: дурний, ані: дивний. — „Да то все одно, чи на хрестинах, чи на похороні, чи на весїлю. Згодилисте ся, далисте завдаток, а тепер хоть доплачуйте, най вам грунт дає, а ні, то най вертає подвійний завдаток".

„Марш, бабо, за двері!" — зверещав судія; — „я для неї хочу добре зробити, а вона мене перешкаджає."

Вона борзенько побігла до дверий, вийшла до сїней, замкнула за собою двері й приклала до них ухо. Слухала з таким напруженєм, що здавалось їй, почула би, як трава росте. Отже окрім гамору нічого більше дослухатись не могла. Чи з невигідного станя, чи може з нетерпеливого дожиданя, дрожала цілим тілом як на морозї. Пробувала кілька рази дотулити ся клямки, але клямка дзеніла від дрожачою рукою й Олена хапала за кождим разом руку назад, неначе би попекла ся.

Аж нараз відчинили ся двері, а Олена вхопила ся міцно правою рукою за одвірок, аби не влетіти до середини. Уперед вийшов Петро скорою ходою, а за ним пхав ся нерадо Семен. Олена видивила ся з боязнею на нього а він спустив очи під її поглядом і оглядав широкі внески своїх робіт.

„Маю вернути подвійний завдаток" — обізвав ся він так нерадо, неначе би кожде слово, промикаючись крізь горло, дерло його як ячмінний колос.

Олена піднесла обі долоні в гору й ловила ся за вуха й за чоло.

„Йой! йой! запродав сумліне!" — говорила тихонько, потім шептала ті слова, а потім тільки рухала зубами.

Петро став одалік від них, але йому не дало довго встояти на місци. Приступив до них і сплів пальці над грудьми й спустив їх кілько мога в долину.

„Жінко добра! на якийже я спосіб запродав сумліне?" — сказав твердо, але червоні смуги йому знов на лици. Отже таки дивив ся відважно Олені в очи.

Вона знов забреніла як мушка і майже за кождим словом притакувала собі головою:

„Та ви його возьмете на хрестини, а він напе ся, прийде до дому тай бійку счинає. А якже, бійку счинає" — додала ніби того, що Петро їй не вірить, хоч він мовчав.

„Як я була при надїї, а він напитий прийшов, то й за волоси мене водив, і ще й кулакував. Кров із мене пюрком лляла ся. Деж таку жінку бити?!"

Семен поглянув на неї, вчіхав ся в голову й усьміхнув ся заклопотано. Відтак спустив знов очи в долину.

„А щож я вам винен?" — говорила Олена. — „Він добрий чоловік. Як тверезий, то й послухає й зробить. Але натура зла, натура зла" — повторювала все чим раз тихше й тихше.

„А я маю четверо дітей" — сказала голоснїйше й погрозила пальцем. — „Усі люде дивують ся, відки в таких паскудних людей такі прекрасні діти."

Губи їй дрожали, на очах виступили червоні жилки, а вона оглядала чоловіка, ніби шукаючи тої краси, що перейшла на діти.

Потім відвернула голову від чоловіка, подивила ся Петрови просто в очи й заломила руки:

„А на щож ви крадьки, потай мене, грунтець купували, а тепер би ще послідну коровину продати на подвійний завдаток?"

Але ся мова ні трохи Петра не заспокоїла. Він мнив ся, переступав із ноги на ногу.

„То, бігме, не було крадьки" — клав ся і просив очима адвоката й судію, аби йому повірили, або аби хоч сказали, що вірять.

Судія знетерпеливив ся. З доскотом відсунув ся з кріслом від стола й ударив кулаком книжку.

„Шкода часу! Відступаєш єму грунт?" — зверещав на Семена.

„Кривда буде, пане!"

„Вертай подвійний завдаток, коли дав сто ринських?"

„Кривда буде пане."

„А ти хочеш подвійний завдаток?" — звернув ся судія до Петра.

„Що мені з грошей?" — відповів Петро й відвернув ся від Семена так, аби він не міг йому в очи заглянути. — „То не було крадьки. Скарай мене сила божа! При людех..."

Олена не дала йому докінчити. Прибігла і стала йому прямо до лиця.

„Беріть, беріть, Петруню, грунтець із помежи четверо дрібних діточок!" — говорила йому пальцем і протирала очи рукавом.

Петро відвернув ся й шукав очима порятунку в судії.

„Я здаю ся на ласкавий суд" — твердо ніби сердито.

„Приймай подвійний завдаток" — і собіж сердито сказав судія.

Олена зайшла знов Петрови перед обличе і знов протирала очи і грозила пальцем: „Ой не загрієте ся сиріткою кривдою."

Петро шукав очима в судії порятунку.

„Та бо чикайте, годіть!" — мнив ся Петро і справив ліву руку до Олени: — „щож тут було крадьки?" — говорив до Олени, а побачивши, що не переконав її, звернув ся до Семена — „якаж тут була крадена річ?"

Семен підняв голову, але не дивив ся ні на Олену, ні на Петра.

„Вона таки за того нїчо не знала" — сказав нерадо й хутенько глянув у бік, бо спіткав ся з Олениним поглядом.

Петро стис плечима, а потім ударив ся об поли руками.

„А най вам Господь Бог заплатить за мою кривду! Верніть міні мої гроші та най вас обминає десятов вуличен" — сказав борзо й з притиском! — Ходіть назад до суду, аби там записали" — додав сердито.

Коли вийшли назад до середини, судія підніс високо брови, вітворив широко очи й дивував ся, що ось то раз серед безконечного числа сірої мужичні найшли ся відкись йому знайомі лиця. Тільки не міг собі пригадати, відки він їх знає.

„Ах, та се ті, котрих власне справа скінчила ся" — сказав адвокат, відгадуючи заклопотане судії.

Кривдуньский спустив брови і стягнув губи до сьміху. Йому припала до вподоби та думка, що мужиків не можна так пізнавати з облича, як других людей.

„Щож ви ще скажете? — запитав ся, а та усьмішка припала його голосови якоїсь ласкавости.

„Ми, прошу пана, вже полагодили ся" — сказав коротко Петро.

„Як то?" — здивував ся судія. — „Другий раз?"

Петрови повиділо ся, що сею другою злагодою зробить на нам прикрість. Тому низенько поклонив ся й додав несьміливо: „Так, так. Я вже не хочу подвійного завдатку. Семен вертає мені мої гроші."

При сих словах поглянув на Семена й на Олену ніби: „Помагайте мені, бо й ви до сего примішні."

Олена порозуміла той погляд. Підступила хутенько до стола і, нахилюючи голови ніби кланяючись, заговорила: „Ми, прошу ясного суду, з Петром сусіди. Нам не треба сварки, ми в злагоді."

Адвокат зачервонів і став судорожно мнити папір у руках.

„Ти здурів, чоловіче!" — скричав на Петра. — „Маєш судову угоду, то якого лиха ще тобі треба?"

Петрови знов виступили червоні смуги на лици, нагадав собі, що обіцяв іще доплатити адвокатови, як дістане грунт, а бо відбере подвійний завдаток. Чув ся тепер двічі винуватий. Одно, що наврядъ мужицьким звичаєм купував непродажний грунт, а друге, що не додержав із паном нечистого діла. Бона його думку — пани тільки на те, щоби робили кривду людям як уже тебе нечистий торкне на зле діло тай пан тобі при тім помічний, то вже треба лізти до кінця в болото. Тому Петро мовчав та тільки прів і червонів ся.

Судія засоромив ся, бо здавало ся йому, що хоч йому мужики тільки голови набили, то він таки не вирозумів справи. Думав, думав і додумав ся до того, що певно купна жадного не було, що Семен пінк або дурний і Петро його ошукав. Щоби свою помилку направити, грізно подивив ся кругом себе (се мала бути повага) сказав до Олени:

„Іди з чоловіком на долину, най єму куратора нададуть, бо він марнотравник. Або най перепише грунт на тебе, бо єго ще не один ошукає."

Всі трох низько поклонили ся.

Як вийшли за двері, ще раз приростали в сїнях.

„Що-ж тепер робити?" — запитав ся понуро Семен.

Петро сіяв із радости. Силою здержував усьмішку.

„А я вам скажу" — говорив пошепки й підніс палець до ока, ніби зраджуючи якусь велику тайну. — „Не йдіть, де надають куратора, бо там за дурно. А пани дурно нічо не зроблять. Ви йдіть до нотаря та перепишіть грунт на жінку. Заплатите порядно, але він вам добре зробить."

„Про мене" — згодив ся Семен.

Петро не міг довше здержатись і засьміяв ся. Тішив ся, що втік від злого діла.

„Ще ви, Семенихо" — сказав, щоби назвати причину свого сьміхови — „ще ви будете потай чоловіка грунт продавати."

Олена поглянула на Петра. А побачивши його сіяюче й утішне лице, усьміхнула ся й собі. Але той сьміх був супроти Петрового широго сміху, такий, як темної ночі на краю они да сьвітло далекої, тихої блискавки без грому супроти ясного сьвітла.

Dr. G. KALICHMAN

Лікар диплом. в Австрії, Росії, Німеччині і Канаді утримує приватний руський шпиталь і аптику при 453 Selkirk Ave. в Вінніпеґу. Лічить за дуже уміркованим винагородженєм так в шпиталю, як і доходячих хорих на всякі недуги внутрішні, жіночі, хірургічні, очні і ушні. Скоре і грунтовне лічене хороб секретних (венеричних) найновійшими методами 606. Лічене електричною силою. Висилає лікарства на кольонії по одержаню завдатку. — Шпиталь, поміщення і офіс:

453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772. Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry,

REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА

St. John — Winnipeg

Наші вироби самі себе хвалять.

Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.

Мінеральні води всім знані.

Telephone: St. John 221.

Всячина.

ОБЕЗПЕЧЕНЄ НА ЖИТЄ ПАНУЮЧИХ.

В останніх днях донесли дневники що замордований наслїдник престола був убезпечений на житє на великанську суму в однім голєндерськім асекурацийнім товаристві. Тимчасом з віродостойного жерела доносить, що померший архикнязь був вправді асекурований — в користь своїх дітий — однак в австрийськім товаристві і то в розмірно невелику суму, бо лиш 200 до 300 тисяч корон. Чи архикнязь убезпечив ся в заграничнім товаристві — досі не стверджено. Відомо, що много австрийських архикнязів убезпечило ся на невеликі суми; на найбільшу суму між ними асекурував ся теперішний наслїдник престола — а нагоди свого слюбу, — бо на 600 тисяч корон. Найбільшим прихильником убезпеченя на житє був англійський король Едвард, котрий видавав великанські суми на асекурацію. Рівнож і теперішний король Юрий пішов за приміром свого великого батька. Подібні відносини панують на італійськім дворі. Як король Гумберт, батько тепер пануючого Віктора Еммануїла, так і він убезпечений був на 400 тисяч лір. Еспанський король Альфонс по трагічній смерти португальського короля Карола убезпечив ся в Франциї на кілька мілїонів франків. Болгарський король Фердинанд є убезпечений ще в княжих часах. На невеликі суми убезпечені володарі скандинавських країв. Папа Пій Х. ще як венецький патриярх убезпечив ся на 500 тисяч лірів — в користь своїх сестер. Подібно як померший англійський король Едвард, так і папа є великим прихильником асекурації. Замордований сербський король Александер убезпечив ся в австрийських товариствах на 600 тисяч корон. Заходи теперішного сербського короля Петра не увінчались успіхом; жадне товариство не хотіло приняти його пропозиції. Рівнож заходи кн. Еіда, асекурацийні товариства відкинули. Всі наведені володарі платять звичайну асекурацийну премію. Лиш деякі російські великі князі мусять платити додатко премії з приводу великого ризика, бо як відомо, російські князі умирають переважно неприродною смертю, а тота ріжниця мусить суму виплатити.

РЕКОРД МАТЕРИНСТВА.

Поздержність французьких жінок в області материнства є добре знана цілому сьвітови. На основі статистичних матеріялів обговорює в поважних статях паризька преса і ніколи ть з жалем, що постійно спадаючи число уродин веде гарну галійську расу до загибели. Се явище служить рівнож за вдячну тему дотепним сатирикам.

Журба Французів дбалих о розвій раси є тим більша, що Німкині справують ся зовсім відмінно як їх сусідки. Нічо отже дивного, що в Парижи викликала велике враженє вістка, яка може уходити за фантастичну, а котра однак є зовсім правдива: ось в Парижи одна жінка бідного почтового урядника видала на сьвіт з черги двайцять першу дитину. — А не треба думати, що ся Французка взяла що найменше европейський рекорд. Рекорд є в посїданю Німки з Берлина, котра майже рівночасно привела на сьвіт двайцять шесту дитину... Серед них є мабуть кілька пар близнят бо мати числить доперва 39 літ.

Не маємо під рукою статистики французького материнства, а тільки німецького. Ось вона: В р. 1912 уродило ся в Берлині загалом слюбних дітий 14.288, між ними десяту дитину видало на сьвіт 180 жінок, одинайцяту 305, дванайцяту 259, тринайцяту 144, чотирнайцяту 77, пятнайцяту 19, сїмнайцяту 18, вісімнайцяту 6, девятнайцяту 4, двайцяту — три матері, врешті двайцять шесту — одна матір.

З АРХИКНЯЖИХ ТАЙН.

Трагічна смерть архикнязя Франца Фердинанда обудила в памяти тайну пропавшого архикнязя Івана Сальватора (Івана Орта) котра в своїм часі цікавила публичну европейську опінію. Нині мало хто памятає про подробиці сеї трагічної історії, закінченої несподівано і незвичайно таємничо. Архикнязь Іван побачив раз 17-літну танцерку Людмилу Штубель, що мала пізнійше відограти в його житю таку важну ролю. Побачив її перший раз на сцені „Бургтеатру" у Відни. Архикнязь залюбив ся від першого погляду і то так сильно, що забув на свої обовязки. Роман сей викликав на дворі велике обурене. Цісар Франц Йосиф не міг простити архикнязеви сього, що він замешкав потайки у Відни, щоб бути лиш близше своєї любки, покинувши Лінц, де був командантом залоги. Сплоганий стрий цісаря, архикнязь Альбрехт, зробив острий докір молодому архикнязеви, котрий знова не остав довжним відповіди. Цісар велів Іванови перепросити Альбрехта. Іван відмовив, заявляючи, що виріче ся радше назвища і титулів. Прийшло до острої суперечки. Недовго опісля архикнязь оженив ся з своєю любкою і замешкав в Цюриху, під назвищем Івана Орта.

З сеї пори зачинають ся мандрівка архикнязя, котрого відцурала ся ціла родина, крім неньки архикнягині Маргарети і архикнязя Франца Фердинанда. Померший престолонаслідник, тоді 25-літний молодець, спочував архикнязеви Іванови. Тому завязав з ним переписку, що тривала довший час. Мав вісти з Німеччини і з полуднєвої Америки, де був поїхав архикнязь Іван на власнім кораблі, бо хотів там зачати нове житє.

Архикнязь Іван оставив в австрийській вітчині богато другів, але не в вірських кругах, тільки в зовсім іншім окруженю. Були се літерати, артисти - малярі, музики а головно газетярі. З ними найрадше приставав, в їх гурті найрадше переживав найприємнійші хвили свойого житя, як про се сам він говорив. Тому не диво, що про його наміри знали богато деякі віденські газети та ті свої відомости подавали й своїм читачам. Було се так до 1891 р., коли то знакомі б. архикнязя Івана одержали останну вістку від нього. За кілька літ пізнійше пішли в курс поголоски, що Іван згинув без сліду.

Незвичайною долею архикнязя перестали цікавити ся у Відни, забули за нього і його приятелі. Тільки архикнязь Франц Фердинанд не забув. Будучи з натури вже поздержаним, не говорив він радо про свою дружбу з Іваном, а ще менше про долю пропавшого без вістки. Та найблизше його окружене знало добре, що зробив він дуже богато, щоби не тратити з очий Івана. Архикнязь Іван дійсно перестав писати листи, а Франц Фердинанд вислав своїм коштом 3ох найліпших слїдчих агентів до полудневої Америки, котрі в 1889 р. віднайшли місце побуту Івана Орта, його жінки і уже 15-літного сина.

Орт служив в одного кольоністи і тужив за вітчиною, для котрої не міг стати корисним. Франц Фердинанд написав до нього і незадовго одержав відповідь від Орта з прошенєм вистарати ся у цісаря, щоби міг себе називати австрийським віданим. Заходи сї не мали ніякого успіху. В шість літ пізнійше одержав Франц Фердинанд посилку з Японії, яка містила фотографії обох Ортів і сина та памятки з їх подорожи. Померший архикнязь просив Івана, щоби повернув до Европи і як місце стрічі назначив Бруксель. Було се в 1905 р. Іван Орт не приїхав до Европи, хоча арх. Франц Фердинанд запевнював його, що ся стріча буде мати важні наслїдки для них обох. Про що саме мали вони радити — остало тайною, так як остаєся питанє, чи Іван жиє і де перебуває.

Часописи пригадують тепер що тосканська кн. Людвика, сестра Івана, бувша саська престолонаслїдниця, впевняє в своїх памятниках, що архикнязь Іван при прощаню з нею сказав, що до вітчини поверне. „Я постановив — говорив він — зникнути і уладжу ся так, що ніхто ніколи мене не найде. Але як цісар умре, поверну, бо тоді Австрия буде мене потребувати. Не вірте ніколи, що я умер. Поверну, а тоді поговоримо".

З побуту Архикнязя Карола Франца Йосифа в Коломиї.

Одна галицька газета подає таку історійку яка вяжеть ся з побутом нового австрийського престолонаслїдника архикнязя Карола Франца Йосифа в Коломиї, в Галичині. Підчас одної прогульки архикняжої пари автомобілем в гори, вступили вони до гостинниці в Надвірній, щоби пожити ся. Властителька гостинниці, не знаючи з ким говорить, оповідала архикнягині, що вона має сина в Коломиї при піхоті і хоче якраз післати йому пять корон та просила, чи „пан шуфер" не передали би сих 5 корон синови. — Дуже радо — відповів архикнязь Кароль — як тільки маєте до мене довіре". —

Господиня принесла пять корон а в додатку і клунок з білєм, та просила, щоби одно і друге передали для сина. Архикнягиня Зита відповіла, що то вона буде про те тямити. Коли архикняжна пара вернула ся до Коломиї, архикнязь завізвав до себе жовніра, переказав йому поздоровленє від матери, а архикнягиня передала клунок з білєм і гроші, які в кишени архикнягині значно побільшили ся.

Чи можна штучно викликати дощ або погоду?

Один з найславнійших англійських фізиків виголосив в однім англійськім інституті виклад, в якім висказав думку, що людим може удати ся при помочи електрики викликувати дощ або гарну погоду. Він робив в тій справі досліди в своїй робітни і там удавало ся йому притягати при помочи електрики краплї води. На тій підставі думає він, що можна робити се також на більші розміри і в той спосіб спровадити дощ на цілу околицю. В тій цїли требаби з високої гори пустити в воздух відповідну скількість електрики. Як виладує ся відъємну струю, тоді можно мати дощ; як хочемо мати погоду, тоді виладовує ся в воздух струю додатну. Згаданий фізик припускає, що в той спосіб можна навіть спровадити бурю. — Чи одначе се удасть ся, не можна сказати. Головна трудність лежить в тім, що тяжко є виладувати в воздух більшу скількість електрики на відповідну висоту. Треба буде зробити досліди, які будуть богато коштувати.

Інтересне.

Кождий Українець повинен уважно перечитати статю в „Фрі Пресс" з 29 липня, котру містимо на другій сього числа.

Австрийські архикнязї.

В Австрії з цісарем Франц Йосифом включно є тепер 33 архикнязї. З них 16 не перейшло ще 21. року житя. Ніякий інший правлячий рід в Европі не є такий богатий в мужеських потомків. Найблизше до престола стоїть тепер 27 літний архикнязь Кароль Франц Йосиф, небіж цісаря, який має вже й малого будучого престолонаслїдника, архикнязя Франца Йосифа Оттона, з подружа з книгинею Зитою Пармейською.

* * *

Подруже подібне до обляженої тверднї. Ті, що поза нею, хотіли би до неї дістати ся; а ті що в ній, хотіли би з неї дістати ся.

ІЛЮСТРОВАНА УКРАЇНА

одинокий ілюстрований журнал українських родин, посьвячений літературі, критиці, малярству, архітектурі, пластиці, народній штуці, театральним справам, музиці, українській минувшині, етнографії, і фізичному вихованю.

Містить також описи подорожий, огляди українського житя і т. д.

Ілюстрована Україна є журналом безпартийним — всеукраїнським.

Ілюстрована Україна ведена на взір великих ілюстрованих журналів, здобула собі по першім році свого існування велике призначе серед нашого народу.

В Ілюстрованій Україні співробітничать найкращі літературні, наукові, і публіцистичні сили.

ДАРОМ БІБЛІОТЕКА ІЛЮСТРОВАНОЇ УКРАЇНИ.

В 1914 р. приступаємо до постійного видавания бібліотеки Ілюстрованої України. Вийде в тім році 4 томи бібліотеки (2 повісти 1. наукова розвідка і великий альбом українського Львова).

Всі передплатники Ілюстрованої України дістають видания бібліотеки **даром**. Річна передплата $3.00.

Ілюстрована Україна виходить два рази у місяць — великими зошитами у Львові ул. Руська ч. 18.

ФІЛІЯ ІЛЮСТРОВАНОЇ УКРАЇНИ В ВІННІПЕГУ, КАНАДА.

З початком 1914 р. отворилисьмо для Канади і Америки філію редакції, адміністрації і експедиції Ілюстрованої України в ВІННІПЕГУ під управою п. І. Петрушевича. Всіх наших передплатників і прихильників просимо присилати передплату до філії і там звертати ся у всіх наших справах.

Всі передплатники будуть одержувати часопись з філії.

Адрес філії:

Ilustrowana Ukraina,

590 Pritchard Ave., Winnipeg, Man.

„УКРАЇНСЬКА ХАТА"

літературно - критичний, громадський український місячник.

Завданем Журнала „Укр. Хата" є — по можливости повне освітлюване процесу ідейного, духового житя України в методою викривания основних моментів національности, що є основою всякої живої творчости. Література займе перше і найповажнійше місце на сторінках журнала.

Крім того „Українська Хата" обслугуючи інтереси української інтелїгенції буде відкликати ся на всі важнійші громадські події українського і сьвітового житя, а також на розвій мистецтва (штук красних) в ріжних проявах.

Журнал „Українська Хата" має відділи: літературний — критичний — науковий — публіцистичний — мистецький — бібліографічний — і літературна хроніка котра буде занотувати всі новини українських видань.

Журнал виходити ме при кінци кождого місяця, розміром не менше 64 сторін друку, міцно зброшурованими книжками.

Передплата до Канади виносить: на рік два доляри і пів, на півріку долар і пів.

Передплатити і добути журнал „Українська Хата" можна: в Головній Конторі журнала — Київ, Ділова 4., Росія; — також: в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10, Австрія.

Замовляюча картка на „Канаду".

Ruthenian Publ. Co. Ltd.,

261 Fort Street, Winnipeg, Canada.

Прошу присилати мені „Канаду" почавши від

Імя

Адрес

Почта

261 Fort Str., „CANADA" Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ШЕРИ

В РУСЬКІЙ ВИДАВНИЧІЙ СПІЛЦІ

яка видає

руську тижневу часопись „КАНАДУ".

Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить $20.000.

Шери продають ся по $1.00 (одному долярови) один.

Кождий Русин повинен купити собі шер в нашій Спілці і стати членом нашого видавництва та інтересуватись його розвоєм.

По всякі інформації пишіть на адрес

„CANADA"

261 Fort Street, Winnipeg, Man.

Ширіть і передплачуйте часопись „КАНАДУ".

Передплата виносить тільки $1.00 на рік.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома від ч. 433 SELKIRK AVE. на розі Salter в Pri... сласні від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone St. John 800 як також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпиталя від ч. 415 417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано, 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

БАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь
ПЕРЕКЛ. А. П... КИИ

РІЗДВЯНА НІЧ.

(Дальше.)

Осьмілений тим коваль рішив ся продовжати. "Я прийшов до вас, Пацюче, Дай Боже вам всякого добра, добра всякого до схочу, хліба в пропорциї." (Коваль умів часами втрупути якесь модне слово: він їх декілька вивчив в Полтаві, коли то сотникови вмальовував дошки на паркані). "Пропадать приходить ся мені грішному! Нічого не поможе мені на сьвіті! Що буде, то буде! Приходить ся просити помочи у самого чорта. Що-ж, Пацюче" — запитав коваль, бачучи, що той ні вусом не моргне, "як мені бути?"

"Коли тобі треба чорта, так убирай ся к чорту!" відказав Пацюк, не підіймаючи на нього очий та не перестаючи уплітати вироги.

"Та тому власне я й прийшов до вас", відрік коваль, складаючи низький поклін, "кромі вас одного, думаю, ніхто не знає до нього дороги".

Пацюк ні слова; доїдав послідні пироги. "Зділайте ласку, добрий чоловіче, не откажіть ся!", налягав коваль. Чи свинини, чи ковбас, гречаної муки, полотна, пшона чи чого иншого, в разі потреби...як се звичай поміж добрими людьми... не поскупить ся. Розкажіть хоть, як попасти на дорогу до нього"

"Той не потрібує далеко ходити, у кого чорт сидить за спиною" — виголосив рівнодушно Пацюк, не зміняючи своєї постави.

Вакула втрішив на нього очи, неначе на лобі його було виписано втолковане тих слів. "Що він говорив? німо запитувало його лице, а півзіткнений рот готовив ся проглотити перве слово, наче масну галушку.

Але Пацюк мовчав.

Нараз Вакула замітив, що перед ним нараз не стало ні бочілки ні миски; місто них вороси на долівці стояло перед ним дві миски: одна була повна вареників, а друга сметани. Думка і очи коваля мимо волі вернули ся на ті страви. "Побачимо, говорив він до себе, "як забере ся він тепер до їди. Схиляти ся йому наневно не схоче та і не дасть ся: треба-ж перевіе вареник обмочити в сметані".

Тільки що вспів се подумати, як Пацюк розкрив рота, поглядів на вареники та ще дуж ше роствориш рот. В сю мить вареник вилав ся з миски, плюснув в сметану, перевернув ся на другу сторону, підскочив в гору і як раз попав в роззявлений рот. Пацюк з'їв його, знова роззявив рот, а вареник таким самим порядком вілправив ся знова туди. Пацюк тільки й мав труду, що жувати та ковтати.

"А шаш — що за диво!", подумав коваль і з дива роззявив рота; та в ту-ж таки мить почутив, що вареник так і лізе йому в рот, та вже й замазав усю губу сметаною. Проковтнувши вареник і витерши губи, почав коваль над тим роздумувати, які то чудеса бувають на Божому сьвіті і до яких мудрощів доводить чоловіка нечиста сила; та тепер сьвято був переконаний, що лиш один Пацюк зможе йому помогти.

"Поклонюсь йому ще, хай розтолкує хорошенько... Однако-ж, що за чорт! Та-ж се голодна кутя, а він їсть вареники зі скоромом! Що я, в самім ділі, за дурак: стою тут і гріха набираю ся! Назад!..." І набожний коваль мигом вибіг з хати.

Однаково-ж чорт, сидівший в мішку, який завчасу уже радував ся, не міг стерпіти, щоб виховала ся з його рук така славна добича. Як тільки коваль випустив мішок, він вискочив з нього і сів йому на шию.

Мороз пішов ковалеви по за шкіру; він злякав ся, весь поблїднїв і не знав що діяти; уже хотів перехрестити ся... Но чорт наклонив своє собаче рильце до його правого уха і прошептав: "Я є твій друг; все зділаю для свого товариша і друга! Гроший дам, кілько схочеш", пискнув йому в ліве ухо. "Оксана буде ще сегодня наша", шепнув, вихавши морду знова в праве ухо. Коваль стояв і роздумував.

"Нехай" сказав по хвилині, "за таку ціну я готов бути твоїм!"

Чорт заплескав руками і зачав від радощів вибивати гопака по карку коваля. "Аж тепер попав ся мені коваль!" — так думав він; "аж тепер віддам тобі всї твої мальовання і небилиці, видумувані на чортів! А що тепер скажуть мої товариші, коли дізнають ся, що самий найпобожніший чоловік з цілого села попав ся мені в руки?"

І чорт від радощів зареготав ся на все горло, представляючи собі, як буде тим дразнити в пеклі все хвостате племя, як з заздрости буде біситись ся найстарший чортяка, уважаючий всїми першим що до хитрощів і видумок.

"Ну, Вакуло", пропищав чорт, все ще не злазаючи з його шиї, неначе побоюючись, що сей йому втече: "ти знаєш, що без контракту нічо не роблять".

"Я готов" сказав коваль, "Я чув, що у вас записують ся кровю; пожди, нехай дістану з кармана цьвяха.

І він заложив назад руки — і хвать чорта за хвіст.

"А диви, що з него за пустик!" закричав сьміючись чортяка: "але досить вже жартів, пусти хвіст, бо-ж болить!"

"Пожди голубчику!" закричав коваль. "А се тобі як покаже ся?" І з тими словами він начеркнув над чортякою хрест, чорт в ту мить примир він, наче ягнятко. "Пожди", сказав, стягаючи чорта за хвіст з карку на землю: "я тебе провчу, як то наводити добрих людий і чесних христіян на гріхи!

І коваль, митю скочив на хребет чортяці і підняв до гори руку, щоб опять начеркнути хрест.

"Помилуй, Вакуло!", жалібно застогнав чортяка; "все, що лиш схочеш, я зроблю для тебе; пусти лиш бідну мою душу на покаянє; не клади надімною страшного хреста!"

"А бачиш його, як тепер піє проклятий німець! Тепер знаю, що зділати. Сейчас вези мене на собі! Чуєш? А лети як птиця"

"Куди?" — застогнав чорт.

"В Петербург, прямо до цариці!" І коваль весь обімлів, чуючи, як шпарко піднимає ся в воздух.

Довго стояла Оксана роздумуючи над страшними словами коваля. Щось в души її нашептало, що вона поступила з ним надто жорстоко. "Що ся буде, як він дійсно зробить щось страшного! Примірои як він з горя залюбить ся в другій дівчині і зі злости стане тамту величати найбільшою красунею на селі. Але ні, він тільки мене любить! Бо я така хороша! Він мене нізащо в сьвіті не проміняє; він шаліє за мною. Не мине і десять хвилин, як він зовсім певно прийде поглядїти на мене. Я в самім ділі була надто жорстока. Треба йому позволити, так буцім нехотя, поцілувати себе. Тож то він зрадіє!" І красавиця вже жартувала з своїми подругами.

"Дивіть", сказала одна з них. "коваль забув тут свої міхи; дивіть, дивіть, що за величенські міхи! Він непонашому колядував; я думаю, що сюди кидали по цілій четвертці барана, а ковбасам і хлібам то й ліку нема. От радість! Цілі сьвята буде чим обїдати ся.

"Так се ковалеві міхи?", підхватила Оксана. "занесім же їх мерщій, от хоч би до мене, а там хорошенько розглянемо, що він сюди наскладав".

Всі з сьміхом згодили ся на ті слова.

"Але ми їх не двигнемо!", нараз закричала вся толпа, дармо силуючи ся двигнути міхи.

"Заждіть" закликала Оксана: "мерщій побіжім за санками, ми їх відвезем на санках.

І юрба прожогом пустила ся за санками.

Неволинкам в мішках сильно вкучило сидіти в такім неприятнім місци, дарма, що дяк проткнув в мішку для себе досить порядну діру. Як би то не було пароду, то, можливо, він найшов би спосіб вилїзти; але лізти з мішка при всіх, показати себе на сьміх... се його здержувало і він рішив ся ждати, злегка тільки покашлюючи під невічливими чоботами Чуба. Чубови самому не менче хотіло ся лїтати на волю, бо він почував, що під ним лежить щось такого, на чім сидьах невигідно сидїти. Але як тільки зачув, що загадала його дочка, успокоїв ся і не хотів вже вилїзати, міркуючи, що до його хати требаб було пройти з сотню кроків, або може й більше; вилїзши з мішка треба буде заміпити кожух, поправити пояс — стільки роботи! Та й шапка його осталась у Солохи. Так нехайже ліпше дівчата повезуть його в хату.

Але стало ся зовсім не так, як гадало ся Чубови. Тоді, коли дівчата побігли за санками худощавий кум виходив з шинку, дуже розстроєний і не в дусї. Шинкарка ніяким робом не хотіла йому боргувати. Він хотів зждати в шинку, чи не надійде який порядний дворянин і не почастує його; але, начеї нарочно усї дворяни остали дома, і як чесні христіяни, були бутю разом з своєю рідне... Роздумуючи про зіпсуте обичаї та про камяне серце жидівки продавючої вино, кум наткнув ся на мішки, і остовпів з дива. "Ади, що за міхи хтось кинув серед дороги!", сказав він, розглядаючи ся на всї боки. "Певно в них мусить бути і свинина. Ось комусь пощастило наколядувати стільки всякого добра. Що за величезні міхи! Припустім, що вони набиті гречаниками і паланицями, і то добре; хотяй би ту були тільки одні паланиці, і то в смак: жидівка за кожду паланицю дає осьмуху горілки. Хиба скоро забрати, щоби хто не побачив."

І довго не думаючи звалив собі на плечі мішок з Чубом і дяком, однаковож почув, що міх чогось надто тяжкий. "Ні, одному буде надто тяжко нести", проговорив. "От, наче нарочно, йде ткач Шапуваленко. Здорові були Остапе!"

"Дай Боже здоровля", відказав ткач, остановляючи ся. "Куди йдете?"

"А так: йду куди ноги несуть".

"Поможіть, добрий чоловіче нести міхи! Хтось наколядував та й кинув посеред дороги. Добром розділимо ся по половині."

"Мішки?" А з чим мішки? Книшами чи паланицями?"

"Та, думаю, всего буде".

І вони наборзі виравали з плота палки, положили на них мішок і понесли.

"Куди-ж ми його понесем? в шинок?" запитав дорогою ткач.

(Дальше буде.)

20 КНИЖОК
Кожда книжка і добрих 200 оповідань ... Сам
ЗА 1 ДОЛЯРА!
Пішліть доляра через моней ордер або вишліть в листі паперового доляра на таку адресу: **"Добра Новина"**, Львів улиця Скшинського ч. 83.

Приймаєсь передплату на "МУЖИЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО".
Бібліотеку найкращих творів найславнійших чужих і наших письменників, яка виходить два рази на місяць кождого 15-го і 30-го. Кожда така книжка містить для себе цілість і є прикрашена портретом автора та згадкою про нього.
Передплата на "Мужицьке видавництво" виносить річно для Канади два долари.
Замовлення і гроші посилати на таку адресу:
"Мужицьке Видавництво" в Коломиї, ул. Новіцького ч. 21. (Austria - Galicia).

СЬВЯТКУЙТЕ 100 ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ УРОДИН ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і первоярядної знаменитости — врештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Лїпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба лїпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko.
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

Alex Calder & Son
Баннері і Корабельні Агенти

...найменшого сумнїву істнує вже 32 роки управляючи своїм бізнесом в північній части МЕЙН улиці. Теперішне їх поміщене знаходить ся на 663 Мейн і є найкращою сего рода інституцією в Західній Канаді.
Членами сеї фірми є Alex Calder і його син п. A. B. Calder.
Колдері мешкають у Вінніпегу вже 36 літ.
Старший член сеї компанії, Алекс Колдер, бувший радний міста Вінніпегу, є добре знаний зі свого знакомства з Сініярською компанією.
Молодшим членом є п. А. Б. Колдер, котрий занимав визначний уряд між урядниками Сініяр компанії через 30 літ, будучи головним агентом в ріжних містах Сполучених Держав, а тепер працює з батьком в банковім і перевозовім інтересі.
Члени фірми Калдерів є головними агентами для ріжних корабельних компаний між иншими і одинокою компанією, котрої кораблї курсують між сим краєм а Полудневою Америкою. Ся компанія називає ся Lamport and Holt S. S. Co. і є в сполуці з Ню Йорком і Буенос Айрес повертаючи до усїх бразилійських портів.
Ся стара фірма, на котру можете ся спустити без ...
Они є також агентами для славної француської лінії з Ню Йорку до Гавре у Франції, також головними агентами для Анхор Лайн між Ню Йорком а Середземним Морем і між Ню Йорком а континентом.
Колдер і Син є також репрезентантом Canadian Pacific Steamship Lines, Allan and White Star, The Hamburg American, і инших німецьких ліній.
Їх банковим справам услугує Амерікан Експрес Компанія, через котру вони висилають гроші з Вінніпегу до всїх місцевостий в Галичині в 16-ох днях. Вони також пересилають гроші телеграфічно по дуже низьких цінах.
Департамент для чужинців заряджує п. А. Карпонюк при помочи п. В. Петраша.
Фірму КОЛДЕР і СИН поручаємо всім нашим краянам як найвідповіднїйшу для справ банкових і корабельних карт.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить щодневно тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає: РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ
Адреса: „КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II Вінніпег, Ман. Вівторок 11-го Серпня 1914. Число порядкове 49. Winnipeg, Man. Tuesday August 11th 1914. Число 31.

1814 КАНАДИЙСЬКІ УКРАІНЦІ! Памятайте, що сей рік э Ювилейним роком ТАРАСА ШЕВЧЕНКА! 1914

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Зі взгляду на теперішні тяжкі часи, коли то в Канаді настає брак роботи і гроша, — ми постановили зменшити обєм нашої часописи з 8 сторін 6 шпальтових на 4 сторони шпальтові. ВП. наші Читачі і Передплатники зволять вибачити за се зменшене нашої часописи, але ми думаємо, що кождий щирий чоловік розуміє, що то значить "тяжкі часи". Коли відносини лиш троха зміпять ся на лучше, ми побільшимо знова нашу часопись як раніше і постараємо ся винагородити ту утрату, яку ВП. Читачі будуть мати тепер.

Адміністрація.

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ У ВІННІПЕГУ.

В неділю дня 9-го серпня відбуло ся у Вінніпегу Велике Українське віче, на котрім ... над становищем канадийських Українців в теперішнім тяжкім, переломовім часі. Вирішено зайняти становище відповідне до теперішних обставин, згідне з обовязками горожан своєї Імперії.

На згадане Віче прибуло около 4000 людий Українців, майже самих мужчин, значить, що се віче було одно з найбільше численних, які коли-небудь мали місце між вінніпегськими Українцями.

На сїм вічу мали нагоду самі Українці нашого міста переглянути свою силу і переконати ся, як богато можна би було тут зробити для себе самих при згідній акциї наших провідників.

Можна сподіватись, що від сего дня начнуть иншим оком глядїти на себе і на своїх противників наші амбітники і завернуть на дорогу, яку саме диктує сам розум під час тяжкого віча.

ВІСТИ З ВІЙНИ.

Австрія видала Росії війну, а австрійські війська вступили вже в російські землі і забрали місточко Андріївку і Радивилів в волинській губернії.

Російські війська йдуть на Галичину долиною ріки Стиру в напрямі до Золочева.

Австрийські жовніри злови ли коло Львова російського шпіона, що літав понад тими околицями.

20 тисяч англійського війська ... до міста Намюр в Бельгії з заміром воювати проти Німців.

Французи йдуть на поміч Бельгійцям.

Сербські і чорногорські війська під проводом своїх королів йдуть проти Австрії.

Туреччина змобілізувала свої війська і за позволенєм Болгарії маширує в сторону Сербії. Кажуть, що Туреччина, стоячи по стороні Австрії, виповість Росії війну.

Телеграма з Берна в Швайцарії доносить, що австрийські війська числом 40 тисяч йдуть на Францію. Недалеко міста Базель мають злучатись з німецьким військом і вести велику битву з Французами.

9-го серпня австрийські воєнні кораблї збомбардували, чорногорську пристань Антівари. Перелякані Чорногорці втекли в гори.

З Петербурга доносить, що Німці стратили 100 людий під Ерлунеи в борбі з Росиянами. Наші часописи кажуть, що там згинуло 100 тисяч Німців, що, розуміє ся, мусить бути дуже далеко від правди.

Австрія страшить Італію, що коли та не піде Німеччині на поміч, то она зараз вступа є в італійські границі.

Німецький цісар, Вільгельм сам поїхав проводити німецьким військом, котре має звести велику борбу з Французами не далеко міста Базель, що лежить близько швайцарської границі.

Сербія виповіла війну Німеччині. Се она зробила тому, щоби позбутися німецького консула з Білгороду.

Несправджені вісти доносять, що в борбі під містом Альткірхе, Німці стратили 30 тисяч людий, а Французи 15 тисяч.

З Софії, столиці Болгарії доносить, що Радко Дмитрієв, генерал, що проводив болгарськими військами підчас турецької війни зрезигнував і вступив до російської армії.

Північне море і англійський канал (Ля Манш) вкриті мінами. Хто се зробив не знати. Через се богато вже кораблів торговельних і воєнних вилетіло в воздух.

Швеція і Норвегія зробили між собою угоду, що до спільної оборони.

Німці перелапали богато золота, котре Росіяни хотіли спровадити в автомобілях через границю. Між арештованими є оден високий урядник і оден адвокат, що був прокуратором підчас ритуального процесу, о котрім Жид Бейліс був обжалований.

Герман Вендел, соціялістичний посол, що последний раз говорив в німецькім парламенті, крикнув "Нехай живе Франція", вступив до німецької армії.

В австрийськім конзуляті в Вінніпегу ... вибила вікна. Ходять чутки ... не задовго австрийський конзулят буде мусів забирати ся з Вінніпегу.

При облозі міста Ліги в Бельгії, німецький цісар вислав ... до неволі.

Сини англійського короля беруть живу участь в війні. Старший поїхав з військом до Франції, а молодший є на воєнім кораблі.

Ліга, місто в Бельгії, після одних здобуте, а після других ні. Одні описують здобуте і вхід німецького війська до него, а другі пишуть, що місто стоїть ще навіть непорушене. Кому вірити?

Революція в Австрії.

Телеграми з Риму доносять що в Боснії вибухла революція. Говорять, що революціонери присягли, що мусять випустити убійників Архикнязя Франца Фердинанда, котрі є тепер замкнені в Сараєві. — Пробовано навіть поубивати усіх австрийських урядників.

Сербія достарчає революціонерам оружія.

Офіціяльно заперечено, що англійська фльота віднесла велику побіду над німецькою.

Німецькі війська поступають побідоносно в глуб Росії.

Япан лагодить ся до війни. Японська фльота виїхала вже на ... море з цілею вилапувати німецькі кораблї. Скільки в сїм правди, не мож сказати, бо всї новинки про війну мусять переходити через цензора, котрий після уподобання викреслює богато річий, котрі на его думку можуть бути шкідливі для успіху в війні.

Словом, часописи подають богато таких новинок, що мусять потому їх відкликати.

10-го серпня.

100 тисяч Німців і 140 тисяч Французів звели велику боротьбу під містом Лігою. Вислідом був упадок Ліги. Німці побідили а француські і бельгійські війська відступають в глуб Франції в добрім порядку.

Англія не воює з Австрією.

Ф. Д. Акленд підсекретар міністра заграничних справ заявив в англійськім парламенті що Англія не виповіла війни Австрії і що нема жадної ворожнечі між сими державами.

Англійський король приказав випустити всіх суфражисток з арештів, що дістали ся туди через своє поступоване.

Франція виповіла війну Австрії.

Телеграма з Парижа доносить, що Франція виповіла війну Австрії, подаючи за причину те, що та послала ґрупує свої війська на француський границі.

Чорногорці здобули місто Скутарі, чим виступили проти ухвали европейських держав що Скутарі має бути містом Албанії.

По здобутю Скутарі Чорногорці пішли на Герцеговину.

Англія шукає 100 тисяч охотників. Ся армія мусить бути зібрана в дуже короткім часі зі взгляду на обставини.

Домініяльний ряд має ухвалити закон, котрий мав би заборонити всім купцям підносити високо ціну на споживчі матеріяли.

Правдива здаєсь вістка приносить з Парижа новинку, що німецька кавалерия розбила на прах француську кавалерию недалеко міста Ліон.

Ходять чутки, що Австрія відтягнула свої війська з Сербії, щоби мати більше проти Росії, що власне тепер іде на Галичину.

Приходять вісти, що в австрийськім і сербськім війську шаліє холера.

Московська відвага. — Часописи зі Злучених Держав доносять, що підчас першої битви між Німцями а Москалями в східних Прусах, російські козаки, по першім німецькім сальві, крикнули: "Спасайсь брат, где кто можеш", покинули поле битви і розбігли ся на всі сторони...

Німецькі шпіони в Англії. Лондон. 5. серпня.

Міністер справ внутрішних Меккена оповістив нині, що в протягу 24 годин арештовано в Англії 21 німецьких шпіонів.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.

Австрія вислала проти Франції 14 і 15 корпус. Сї корпуси складають ся головно з славянських регіментів. Причина сему має бути та, що Австрія думає, що Славяни може не схотять бити ся з Росиянами.

Сербський королевич оголосив Сербам, що від 10-го серпня, Сербія починає провадити зачіпну війну і тому сербські війська вступлять при найближшій нагоді на австрийські території.

КРАЯНИ!
ЯК ХОЧЕТЕ спровадити своякїв або приятелів з краю, то тепер найліпший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдїть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всї інформації.
МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найнизших цінах і на найліпші шіфи, котрі відходять що тижня.
МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають рівні гроші бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати, — спитайтесь тих людий, що в нас вже посилали.
МІНЯЄМО долари на корони і продаємо марки краєві і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а ми їх оплатимо і вам пішлемо де скажете.
ALLOWAY & CHAMPION, Ltd. 667 Main Street, Winnipeg, Man.
C. GENIK, Управитель загр. відділу.